

POLITIA

R E V I S T Ă P O L I Ţ I E N E A S C Ă

ANUL VI

IULIE 1925

NO. 7

DIRECTOR: GEORGIU GHENDI

S U M A R U L :

1. Statul și funcționarii publici	N. Ghiulea
2. Un minister al poliției	Dr. C. Maniu
3. Reforma organizării polițienești	G. Ghendi
4. Paza de noapte	Dr. V. Popp
5. Din carnetul nedreptăților	T. Constant
6. Poliția și presa	Al. Ciura
7. Femeea în poliție	C. Radu
8. Notarii comunali	Gh. Pop
9. Homosexualitatea	Dr. G. A. Mandy

Galeria escrocilor internaționali. Informațiuni. Insemnări pe marginea faptelor. Lucruri mici din lumea mare. Buletinul de urmărire.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA BĂII 3

A B O N A M E N T E :

- Pentru bănci, birouri, societăți și comercianți 1000 lei**
Pentru autoritățile urbane 500 lei
Pentru autoritățile rurale 300 lei
Pentru funcționarii de poliție 100 lei
Pentru toate celelalte autorități precum și ediția de lux 1000 lei

Abonamentele și reclamele se plătesc înainte

STATUL ȘI FUNCȚIONARIII PUBLICI

Raportul dintre Stat și funcționarii publici este determinat de înțelesul ideii de Stat și de acel al ideii de funcționar.

Ideea de funcționar este legată de ideea de funcțiune publică, și aceasta de existența Statului. Aceasta înseamnă că de existența Statului depinde și funcțiunea publică și funcționarul. Prin urmare o chestiune a funcționarilor nu ar putea avea loc de cât într-o societate organizată, într'un Stat, și o chestiune a funcționarilor nu ar putea fi considerată în afară de un Stat, adică cu nesocotirea vieții și buneii stări a acestuia.

Și invers. Statul își are însușirea și necesitatea în funcțiunea publică, el deci trăește prin munca și devotamentul funcționarilor să-i. Nu numai existența, dar și modul existenței sale și propășirea sa, Statul o datorește funcționarilor și modului în care aceștia îndeplinesc funcțiunile publice. Statul, deci, e cel întâiu interesat la existența, calitatea, și devotamentul corpului său de funcționari.

Raportul dintre Stat și funcționari este un raport simplu, necesar și reciproc, și de aceea este determinat de înțelesul ideii de Stat și de acel al ideii de funcționar.

Ideea de Stat nu a fost totdeauna aceeași, ea s'a schimbat în cursul timpurilor și în viitor se va mai schimba: frământările vieții sociale ne duc neconținut către alte concepții de Stat. Totdeauna însă concepția de Stat va fi legată de raportul pe care îl înțelegem să existe între cetățeni și autoritatea societății, de drepturile pe care înțelegem să le aibă Statul față de cetățeni, și cetățenii față de Stat.

Întâia idea, de Stat este aceea a *Statului cuceritor*. Cuceritorul își impune legea față de învinși. Vai de cei învinși! Legea lui e voința lui. Supușii nu au nici un drept, cuceritorul nu are nici o datorie față de supuși.

Cu timpul această stăpânire cere o justificare. Vremea de războiu a trecut. Legăturile ce se nasc treptat între cuceritori și cuceriiți, nasc drepturi pentru cei din urmă. Învinșii nu mai sunt supuși în temeiul forței, ci în acel al unei stări de fapt, care cere o explicare. Atunci se naște *Statul monarhic absolut* în care autoritatea, autoritatea supremă, suveranitatea e de drept divin.

Puterea suveranului este nelimitată, ea poate înălța puterea și prestigiul autorității supreme în Stat până la înlocuirea dreptului divin cu voința umană a monarhului, și tot astfel, ea poate merge și invers, până la sfărâmarea Statului, până la fărâmițarea averei publice, până la distrugerea suveranității sale. Pe întâia cale întâlnim noțiunea *Statului suveran* în care suveranitatea e fără cauză și fără finalitate. Statul e domnitorul, legea e voința sa. Pe a doua cale, slăbirei autorității suveranului i se opune, în Stat, puterea autorității cetățenilor, puterea poporului. Această putere, poporul, și-o poate exercita sau în temeiul autorității divine, când suveranul numit de popor e de autoritate limitată și revocabilă, — *Statul religios* — sau în temeiul contractului social, când autoritatea este obligată să observe regulile limitate, să respecte legi făcute de popor și să aibă responsabilitatea juridică a tuturor actelor sale — *Statul democratic*.

În această din urmă concepție, Statul e totalitatea cetățenilor, și interesele sale — interesele publice — sunt acelea ale totalității cetățenilor.

Dintre aceste concepții a Statului, cele mai curente și care vin în opoziție în cugetarea noastră, sunt acelea ale *Statului suveran*, care a avut ființă până la sfârșitul veacului al XVIII-lea și *Statului democratic*, care i-a urmat.

Deosebirea între aceste două concepții lămurește și violența cu care s'a făcut în toată lumea trecerea de la o concepție la altă, dela un regim la altul.

Statul suveran își sprijină autoritatea supremă pe drepturile absolute și efective pe care și le-a luat asupra cetățenilor, el nu recunoaște de cât un singur drept: acela de a comanda, și o singură datorie: aceea de a fi

ascultat. El nu are a da socoteală nimănui și nu are a răspunde față de nimeni de faptele sale.

Statul democratic își sprijină autoritatea supremă pe consensul tuturor cetățenilor, pe înțelegerea, pe hotărârea lor. El recunoaște dreptul cetățenilor de a-i limita și norma autoritatea prin legile, și prin controlul lor, și își recunoaște datoria de a păzi respectarea interesului public și privat, de a fi răspunzător nu numai moral ci și material de faptele sale, de a dispăgubi și repara daunele suferite de cetățeni din vina sa.

Concepția de astăzi a Statului e cea democratică, alcătuirea lui nouă este pusă pe aceste baze. Nenorocire e că acei, cărora cetățenii le-au dat autoritatea și puterea în Statul democratic, nu s'au lepădat cu totul de vechea concepție a Statului suveran, și folosesc autoritatea Statului de azi în înțelesul suveranității trecute, ceea ce dă loc la abuzuri, nemulțumiri, și tulburări a vieții publice. Concepția democratică a Statului încă nu a intrat deplin în suflet. Fiindcă nu este de ajuns ca în Statul democratic, să se opuiască vechei suveranități drepturile omului și cetățeanului care neagă și restrâng pe acele ale suveranității, ci trebuie să se creieze viața socială a democrației, în care, dacă fiecare cetățean nu e suveran, dar are dreptul liberei hotărâri prin votul său, și spiritul noii autorități conducătoare, ca adevărata mandatară a națiunii și reprezentantă a intereselor ei.

Statul de astăzi trebuie să-l înțelegem, nu în forma sa de devenire, cu scăderile lui, cu greșălele lui, cu contrazicerile lui, ci în forma sa teoretică, cum l-au gândit marii cugetători cari au pregătit marea revoluție, cum a fost așezat de întemeietorii regimului de astăzi, cum îl dorește o lume democratică întreagă, și cum apare din legile simple sociale care îl stăpânesc.

Statul democratic este reprezentantul interesului public, bine înțeles respectând orice interes individual și fiind răspunzător față de orice jicnire sau pagubă ar aduce unui asemenea interes. Statul democratic este păzitorul dreptului public care determină limitele și țintele interesului public, și deci cu respectul dreptului privat. El este incredințatul cu organizarea și conducerea serviciilor publice. El deține puterea publică, care nu e nici o putere suverană, care nu e nici în afară sau deasupra cetățenilor, ci o rezultantă a puterii tuturor.

Statul de astăzi nu poate, și nu trebuie să fie conceput în afară de totalitatea cetățenilor, în afară de interesele lor, în afară de serviciile care ar satisface acele interese, în afară de dreptul comun tuturor, în afară de scopurile societății întregi. Aci este și înțelesul întreg al cuvântului *public*. Tot ce e public e de esența Statului, și tot ce e de esența Statului e public.

Statul democratic e guvernarea tuturor de către toți, prin toți și pentru toți.

Ideea de funcționar legată de aceea a funcțiunii publice, a variat și ea după înțelesul pe care l-a avut în cursul timpurilor ideea de Stat și de funcțiune publică. Este zădarnic să insistăm asupra înțelesului noțiunii de funcționar când organizarea de Stat era minimă, când interesul public nu însemna nimic față de acel al suveranului, când viața de Stat era neînsemnată. Atunci funcționarii erau slujbași ai suveranului, fără nici un drept, fără nici o voință, umiliți și disprețuiți, instrumente oarbe, și supuse tuturor capriciilor. Noțiunea de funcționar public nu a căpătat adevăratul ei înțeles de cât în Statul democratic, unde organizația societății a atins maximul dezvoltării sale, unde interesul și serviciul public, unde funcțiunea publică au căpătat cea mai mare importanță pe care ar fi putut să o aibă vreodată.

În democrație, funcționarul nu mai e slujbașul unui suveran, ci slujbașul unei comunități din care și el face parte; nu mai e instrumentul orb a unei voinți absolute, ci un element conștient în organismul viu al Statului. Funcționarul e întâi cetățean. În aceasta calitate el ia

parte la organizarea Statului, la stabilirea serviciilor și funcțiilor publice, la făurirea legilor care conduc viața socială și funcțiunile societății, la conducerea Statului însuși. În al doilea rând, funcționarul e deținătorul unei funcțiuni publice. În această calitate funcționarul este un delegat al societății, cu mandat limitat și condiționat, el are a aplica anumite legi și a se supune organizației sociale și hotărârilor ei. Pentru serviciile pe care le aduce societății, Statul ca entitate, îl remunerează.

Funcționarul public, deși ca salariat al Statului, este legat permanent de acesta, este supus unei ierarhii căreia trebuie să-i dea ascultare, și este îndatorat să recunoască anumite norme de funcționare și de organizare. Prin aceste el nu pierde drepturile sale de cetățean, ceea ce îl face să fie deosebit de un funcționar privat, care vine în întreprinderea în care lucrează fără niciun drept, afară de acele rezultate din contractul de muncă ce a încheiat cu întreprinderea și din legile de drept comun.

Funcționarul public, ca membru al Statului al cărui salariat este, nu este nici străin, nici dezinteresat de serviciul pe care îl îndeplinește, de funcțiunea publică pe care o ocupă. Funcționarul public este tot atât de interesat ca Statul însuși, la propășirea organizației publice, la propășirea Statului. Aceasta bine înțeles când funcționarul e conștient și concepția despre Stat este aceea democratică, și nu cea curentă, care socotește Statul ca ceva strein de cetățeni, în opoziție și dușmănie cu cetățenii, un suveran tot atât de absolut și de urât ca și vechii suverani absoluți.

Având o ființă și o organizație proprie, Statul este în chip logic socotit ca o autoritate deosebită de aceea a cetățenilor, o autoritate instituită și ascultată de toți cetățenii, nu o suveranitate, ci o autoritate limitată și răspunzătoare. Această autoritate este însărcinată cu conducerea organizației sociale, cu conducerea serviciilor publice, cu ocrotirea vieții sociale. În acest scop ea deține puterea publică, și toți cetățenii în general, și funcționarii săi în special trebuie să i se supună. Fără aceasta nu există ordine, nu există organizație, nu există civilizație.

Funcționarul public are a se supune dispozițiilor autorității de Stat și a asculta ordinele de serviciu pe care le primește în îndeplinirea funcțiunii sale. Funcționarul public este supus autorității Statului care are conducerea și răspunderea vieții comune, aproape în aceiași măsură în care funcționarul unei cooperative, în care e și el membru, e supus conducerii acelei cooperative.

Statul garantând libera exercitare a drepturilor fiecăruia și ocrotirea contra arbitrarului reprezentanților săi la diferitele servicii publice, garantează, sau trebuie să garanteze, aceleași lucruri și funcționarilor, cari, în întâiul rând, sunt cetățeni ai acestui Stat. Funcționarii au dreptul să ceară și să obțină aceste garanții.

De asemenea, cetățenii având dreptul să exercite un control asupra actelor puterii publice și să participe într-o formă oarecare la conducerea Statului, aceleași drepturi le au față de Stat, și funcționarii publici. Funcționarii deci nu rămân numai salariații unui patron în întreprinderea căruia nu au nici un drept, ci elemente vii, care au dreptul să controleze actele autorității publice și să participe la conducerea Statului și a instituțiilor sale. Fiecare funcționar deține prin aceasta o parte din autoritatea Statului și deci și o parte din răspunderea sa. Fiecare funcționar este prin aceasta legat de existența și de propășirea Statului, de exercitarea puterii publice și de buna ei funcționare.

În raportul între Stat și funcționarii publici trebuie totdeauna să se aibă în vedere bunul mers al Statului, binele public și acel al funcționarilor publici.

Din cele spuse se vede că pentru stabilirea unui raport firesc și mulțumitor astăzi între Stat și funcționari, trebuie să ne punem pe baza principiului democratic, care stăpânește concepția de astăzi a Statului.

Funcționarului trebuie să i se recunoască drepturile pe care le are ca cetățean, și Statului, ca autoritate publică, limitată și răspunzătoare de actele sale.

Funcționarul are dreptul la un tratament echitabil și demn atât din punct de vedere moral cât și din acel material; are drept la un *Statut*, care să-i garanteze drepturile sale contra tuturor abuzurilor; are dreptul la ocrotirea Statului, și o participare cuvenită la conducerea serviciilor și instituțiilor Statului, precum și la beneficiile ce rezultă din munca sa, pentru acele servicii sau instituții.

Funcționarul are, în schimb, datoria să păzească păstrarea existenței și autorității Statului, să păzească respectarea principiului democratic, să lucreze la propășirea organizației sociale și la civilizația țării sale, să lucreze cu devotament și conștiință la îndeplinirea serviciilor și funcțiilor publice, la păstrarea și sporirea patrimoniului public, la înălțarea puterii și prestigiului Statului a cărui membru este.

N. GHIULEA,
Profesor Universitar Cluj.

UN MINISTER AL POLIȚIEI

Rolul important al poliției în viața unui stat modern este de nețagăduit. Poliția, prin acțiunea ei este o permanentă stavilă pornirilor rele ale indivizilor și inlenește astfel, progresul vieții sociale, care numai din liniște și armonie poate lua naștere. Dar pentruca poliția să corespundă în totul înaltei sale misiuni, ea trebuie să fie înzestrată cu largi atribute de drept, întărite și exprimate de o singură suveranitate, Suveranitatea statului, care este expresiunea voinței totalității indivizilor aceluiaș popor.

Astfel investită poliția își poate da o organizare modernă, în necondiționată posibilitate de evoluție spre perfecțiune. *Pentru aceasta este însă absolut necesar ca poliția să fie condusă de un minister propriu.* O poliție care stă sub autoritatea mai multor ministere, cum este astăzi la noi, nu poate fi utilă indeajuns nici Statului și nici indivizilor, pentrucă îi lipsește independența de acțiune și inițiativă proprie. Din birourile acestui minister al poliției ar ieși cu timpul prefecti de poliție, șefi de poliție și magistrați de poliție bine pregătiți pentru a organiza lupta împotriva rețelilor, cari amenință Statul, siguranța lui și a indivizilor, precum și împotriva a tot ceea ce tinde să dizolve principiile susținătoare de ordine, fie acestea născute din instincte rele, fie din calcule condamnabile.

Numai un minister al poliției poate garanta întreaga prosperitate, pe care o dorim în România mare, pentrucă numai acest minister ar putea da o organizație unitară și perfectă acestei instituții care are așa de larg câmpul său de activitate.

Un minister al poliției ar avea la noi un indoit rol. Mai întâi, în fața în care ne aflăm acum acest minister ar putea soluționa cu autoritate și cu competență greaua problemă a unificării. Armonizarea legiuirilor de organizare și funcționare ale polițiilor din Vechiul regat, din Ardeal, din Banat, din Bucovina și din Basarabia, cere îndelung, serios și aprofundat studiu. Această armonizare nu o poate soluționa cu succes legea generală de organizare și funcționare administrativă, pentrucă chiar dacă am admite că eclecticismul unificării va duce la oarecari rezultate, din toată lucrarea lipsește esențialul, lipsește progresul, perfecționarea actualelor legiuri. Un minister al poliției nu ar avea decât sarcina organizării instanțelor subalterne, ceea ce este infinit cu mult mai avantajos pentru realizarea progresului.

În al doilea loc, acest minister pus pe baze moderne, ar crea din nou un corp polițienesc în conformitate cu structura sa fundamentală. Ar avea școli de specializare, ar avea posturi de aplicație, prin filiera cărora s'ar face o excelentă cernere a elementelor intrate în poliție.

Lucrurile bune nu se fac din cărpeli. Să ne gândim bine la ce facem acum, căci de felul cum clădim astăzi temeliiile, depinde trănicia clădirii de mâne.

DR. CASSIU MANIU
Profesor Universitar Cluj.

REFORMA ORGANIZĂRII POLIȚIENEȘTI

Se zice că guvernul a terminat proiectul de lege pentru reforma polițienească și că el va fi depus la toamnă în discuția Parlamentului.

Nu cunoaștem încă nimic din spiritul și principiile acestei legi. N'avem deci niciun drept să ne îngrijim sau să ne bucurăm. Reforma legii de organizare a polițiilor era însă absolut necesară, atât în ceea ce privește stabilirea unor norme uniforme de funcționare pentru toată țara, cât și spre a se deschide noi orizonturi pentru dezvoltarea și modernizarea acestei importante instituții.

Ori, trebuie să facem o remarcă. În 1922, pe când era ministru de interne d. general Văitoianu, și când pentru întâia oară s'a vorbit despre întocmirea unui proiect de lege în acest sens, din toate părțile țării s'a atras atenția ministrului de interne că e bine ca această lege să se întocmească prin consultarea tuturor elementelor distinse ale polițiștilor de toate categoriile. Necesitatea acestor consultări era indispensabilă pentru a da caracter de temeinicie uneia din principalele legi de organizare. Căci, se zicea atunci, oricât de proenimente ar fi personalitățile chemate în comisiunea pentru pregătirea proiectului, și oricât de bine intenționate ar fi, o lege alcătuită de oameni cari posed numai ideea, dar sunt străini de practica de toate zilele a poliției, nu poate fi completă; e ceea ce se zice o lege de cabinet, frumoasă, plină de idei și scopuri mărețe dar alături de realitatea, tehnica meseriei va suferi.

Cu toată justetea acestor argumente, propunerile nu au fost acceptate, iar legea s'a întocmit, mai apoi sub auspiciile dlui G. Tătărescu, fără consultarea polițiștilor.

Astfel proiectul de lege, nu se poate să nu fie incomplet. Lipsa contribuțiilor practice, pe cari li-ar fi adus polițiștii de diverse grade se va resimți profund.

Totul nu este însă pierdut. Mai sunt patru luni până la deschiderea sesiunii de toamnă a Parlamentului. Câte nu s'ar putea face în aceste patru luni! Utilizând sistemul întrebuițat pentru reforma administrativă, d. ministru Tătărescu ar putea să desăvârșiască în vara aceasta proiectul legii legându-și pe vecinicie numele de o operă pe cât de grandioasă ca idee, pe atâta de temeinică în ceea ce privește aplicabilitatea ei.

Intr'o serie de conferințe, pe cari membrii comisiunii pentru întocmirea proiectului li-ar ținea în centrele principale ale țării, la București, la Iași la Cluj, la Timișoara, la Cernăuți și la Chișinău, delegații polițiștilor de toate gradele și toate categoriile ar lua cunoștință de conținutul legii și și-ar exprima dorințele, pe cari ea nu le îndeplinește. Comisiunea ar pătrunde astfel în intimitatea normelor de funcționare a polițiilor, ar lua contact cu nevoile și li-ar remedia în cuprinsul legii ce se prepară.

Această contribuție nu trebuie neglijată, oricât de modestă ar fi ea. Căci acei ce s'au consacrat grelei meserii de polițist simt altfel trebuințele unei mai bune organizări și vor ști să și le exprime fără a ataca susceptibilitățile. Comisiunea va cunoaște cât de dorită este înființarea unui minister sau subsecretariat de stat al poliției, va ști cât de simțită este trebuința de a scoate poliția de sub orice influențe politice și va găsi norme practice pentru selecționarea elementelor, cari o compun.

Dar mai presus de toate, comisiunea va cunoaște cât de profund necesar este să se organizeze școlile pentru formarea și specializarea polițiștilor de toate gradele și categoriile, cât de urgentă este înzestrarea polițiilor cu laboratorii de tehnică polițistă, și ce trebuie făcut pentru modernizarea serviciului de identificări și urmăriri. În toate aceste chestiuni sunt amănunte, cari scapă celor mai culți oameni dacă nu sunt de specialitate, iar aceste amănunte nu trebuie să rămână afară din legea chemată să dea o nouă organizare poliției în România întregită.

GEORGIU CHENDI.

PAZA DE NOAPTE ȘI SOCIETĂȚILE DE PAZĂ

Între atâtea alte calamități provocate de urmările nenorocite ale războiului, înmulțirea infracțiunilor penale ocupă un loc destul de important. Statisticile de după războiu aduc cifre de necrezut. S'au înzecit borfașii, spărgătorii, bandiții și răufăcătorii de toate soiurile. La vechile contingente de clienți ai polițiilor s'au adăugat toți cei certați cu armata, toți cei asupra cărora marele masacru al războiului a avut o nefastă influență educativă. Starea de sdruncin, de dezechilibru și nesiguranță de după războiu a avut darul să inlesnească înmulțirea ticăloșiilor.

Față de această nouă situație, poliția s'a arătat neputincioasă. Personalul insuficient și rău plătit, dar mai presus de toate, necesitățile ridicate în noile provincii, față cu acest personal care acum se formează, n'au stat în proporție. Era deci firesc ca poliția să nu poată răspunde în aceeași largă măsură cu înmulțirea furturilor, spargerilor și omorurilor.

Pe lângă aceasta credem, că e o concepție greșită să se lase toată paza de noapte numai în sarcina poliției. Aceasta oriunde și în orice timpuri. Fiecare cetățean este dator să veghiez de aproape asupra avutului său. Poliția trebuie să fie o cheazășie de ordine și o garanție de siguranță în rezervă.

În străinătate, în Franța spre pildă, avutul cetățenilor se păzește de către inșei cetățenii. Sunt așa numiții „*veilleurs de la nuit*“ (paznici de noapte) angajați de societăți serioase, anume constituite în acest scop, cari păzesc anumite sectoare de străzi, abonate să fie păzite. Sergenții de stradă intervin pentru ajutorarea acestora, imediat ce sunt chemați. Deci paza avutului cetățenesc se face de către acești paznici pregătiți și selecționați cu îngrijire; rolul poliției începe abia din clipa în care hoțul a fost prins.

Cu chipul acesta se ușurează mult sarcina grea și complexă a poliției, iar siguranța publică se întărește. Se dă astfel străzii un îndoit control, care dă roade îndoite. Oricât de vigilentă ar fi poliția și oricâte augumentări de buget i-s'ar da, niciodată siguranța publică nu ar ajunge la perfecție, fără sprijinul permanent și activ al cetățenilor.

Se pare că despre acest lucru a trebuit să ne convingem și noi. Pretutindeni în orașele mari, unde hoțiile, spargerile și omorurile s'au înmulțit în chip îngrijorător, grija cetățenilor a dat naștere societăților pentru paza avutului lor. La Cernăuți, la Galați, la Brăila și la Constanța mai apoi, la București, la Oradea-Mare, la Timișoara și la Cluj, poliția este sprijinită de oamenii de pază a societăților sau ai asociațiilor de negustori.

Este desigur un progres, capabil să pună capăt într'o largă măsură hoțiilor și spagerilor. Dar deocamdată suntem la început și trebuie să fim foarte prevăzători pentru ca aceste societăți de pază să nu ajungă în loc de auxiliare ale poliției, o nouă piedecă la siguranța publică și ordinea în stradă. Alegerea oamenilor de pază, ca și organizarea acestor societăți și reglementarea funcționării lor este o grea și complicată problemă.

Aici trebuie să intervină autoritățile superioare polițienești. Societățile de pază trebuie să funcționeze după un regulament stabilit până în cele mai mici amănunte de oameni de specialitate, de polițiști cu experiență și autoritate, și aprobat de direcția polițiilor din ministerul de interne sau de direcțiunea generală a siguranței. De asemenea recrutarea personalului de pază trebuie să se facă sub supraveghierea strictă a poliției, pentru a evita să se strecoare ca paznici oameni lipsiți de orice pregătire și aptitudine, sau indivizi certați cu cinstea și respectul avutului cetățenesc.

DR. VICTOR POPP.

DIN CARNETUL NEDREPTĂȚILOR

In loc de prefață. — Reprivind pe urma faptelor petrecute din ele vom avea totdeauna de tras o învățatură. Făcând bilanțul trecutului, pe lângă marea bucurie a întregirii Neamului nostru datorită unui complex fericit de cauze simțim și o mare durere, fiindcă n'am putut utiliza împrejurările pe cari cu atâta belșug ni le hărăzise destinul.

Să nădăjduim deci că trecutul ne va fi experiența din care să tragem și noi învățături pentru viitor.

Să recapitulăm deci părți caracteristice din acest trecut — care este încă prezent — și cari reprezintă nedreptățile ce noi oamenii, cu bună știință le înfăptuim, crezând că am adus reale foloase societății.

Dar șirul nedreptăților este infinit. Le întâlnești totdeauna și pretutindeni. Democratismul specific postbelic, plutocratic sau ideologic, a contribuit la suprimarea aparentă și la sporierea reală a acestor nedreptăți. Nu intră în cadrul carnetului meu însă, decât nedreptățile cari decurg din legi și hotărâri judecătorești, și din acestea numai acelea cari sunt în legătură cu organizarea și rolul poliției.

Mai mult încă; pe cât puterile ne vor ajuta, ne vom feri de a cădea în pamfletarismul modern, care contribuie la dezagregarea socială și politică și ne vom menține la un obiectivism științific, care chiar când descoperă și analizează plăgile dureroase ale unei alcătuirii, încă este folositor și în deosebi este folositor în aceste împrejurări; fiindcă adevărul prin el însuși este virtutea supremă.

În sfârșit nădăjduim că acest carnet va apare în fiecare număr al revistei „Poliția” și că va fi în cât mai strânsă legătură cu preocupările actuale.

I.

Organizarea magistraturei, a poliției și a răufăcătorilor.

Reorganizarea magistraturei s'a făcut prin legea din anul trecut.

Organizarea răufăcătorilor s'a făcut în mod treptat și natural, sub imboldul unor cauze sociale, și a culminat prin celebrul Terente, a cărui faimă a ajuns până în Anglia. Organizarea poliției se datorește unei legi dinaintea războiului.

Voci autorizate din însăși sânul poliției au susținut însă că acea organizare echivalează în realitate cu o desorganizare. De altfel progresul în organizarea răufăcătorilor presupune între alte cauze și vițiile organizării instituțiilor de apărare socială.

Să începem cu *magistratura*. O nouă lege a reorganizat-o anul trecut; dar dacă cineva peste o sută-două de ani ar voi să cunoască ce era magistratura în România în 1925, citind această lege și-ar face o părere cu desăvârșire greșită în această privință.

Mai întâi istoricul ar crede că magistratul în acea vreme nu juca cărți, deși el ar putea avea dovezi că jocul de cărți era extra-ordinar de generalizat atât la oraș cât și la țară.

În al doilea rând, el ar fi putut crede că magistratura era o castă cu desăvârșire izolată de restul societății, având o viață quasi-monachală, complex desbrăcată de pasiunile inerente naturii omenești și streină de curentele sociale și politice cari agitău societatea în acea epocă de repezi prefaceri și de căutarea a unei baze de organizare durabilă.

Acestea ar reeși din art. 122, care oprește pe magistrat de a „*adera la acțiuni politice*”, de a fi însărcinat cu o gestiune „*bănească*”, chiar când este vorba de o societate „*culturală*”, etc. de a fi „*redactor la un ziar politic*” (art. 121) de a nu putea fi decât profesor de drept și încă numai la o „*școală superioară*” (art. 120); de a nu avea *legături* de prietenie sau rudenie s'au *interese* în circumscripția sa, din care cauză „*bunul mers*

al justiției” — cuvinte vagi, cari se pot tâlmăci și răstălmăci la nevoie în sute de sensuri — „*ar suferi*”, de a se prezenta fix la *ora legală* (art. 153) și a nu pleca decât fix la ora legală (art. 154); să nu fie lipsit de „*cuviință*” în raporturile cu autoritățile publice (art. 167 No. 7); prin vreun fapt al vieții sale publice sau chiar private să nu-și „*compromită demnitatea*” (Art. 167 No. 9) etc. Toate aceste acte, private în deosebi, pot fi apreciate și calificate în chipul cel mai deosebit, neexistând un criteriu sigur, din care cauză arbitrariul și nesiguranța sunt aruncate pe soarta magistratului. Așa, contra unui magistrat integru și care deci va fi nemulțumit odată vreun politician, s'ar putea ridica acuzarea că și'a compromis demnitatea; totașa dacă, de pildă după ce a intentat acțiune de divorț soției sale pentru adulter, iar în urmă a ierta-o și a continuat căsătoria, etc.

În al treilea rând, faptul ca un magistrat a fost *absolvit* de o acuzație corecțională, constituie pentru el totuș un delict disciplinar, (art. 167 No. 2). Ori, este știut că, celui mai excelent element social i se poate întâmpla să fie acuzat pe nedrept și absolvit. Ei bine! Ministerul Justiției își rezervă dreptul ca totuși să deschidă contra acestei persoane — dacă este magistrat — acțiunea disciplinară.

Ceva mai mult; înainte de legea actuală magistratul nu putea fi *transferat* sub nici un cuvânt. O magistratură supusă transferării, nu mai este inamovibilă, ci este o unealtă în mâna puterii executive, care poate fi arbitrară.

Chiar legea actuală pune principiul (în art. 133) că magistratii nu pot fi transferați.

Dar această declarație de principiu este o amăgire, căci excepțiile (vezi art. 134 combinat cu art. 168 și 167) desființează complet acest principiu. Într'adevăr pentru cele mai neînsemnate fapte — cum am arătat mai sus și cari pot fi arbitrar apreciate, — *Ministerul* poate aplica o pedeapsă ușoară: *prevenirea* sau *mustrarea*.

Acest drept este cu atât mai exorbitant sub actuala lege cu cât în acest caz magistratul va putea fi *mutat* printr-un simplu avis al Consiliului Superior. Deci astăzi magistratura este în realitate *amovibilă* fiindcă pentru un fapt neînsemnat magistratul poate fi *mustrat de ministru* și *apoi mutat*.

În sfârșit prin art. 175 se prevede cazul când magistratul destituit pierde și dreptul *la pensie*.

Toate acestea sunt rigori excesive și amenințări tiranice, ce țin pe magistrat într'o încordare și o enervare continuă, cari nu pot avea decât efecte rele atât asupra sănătății sale cât și asupra condițiilor în cari ar trebui să se distribuie dreptatea. Dacă la acestea se adaugă salariul absolut neindestulător și lipsa de asigurare a magistratului contra accidentelor profesionale, se poate explica foarte ușor marele număr al demisiilor, și se poate deduce că astăzi magistratul nu așteaptă decât o ocazie favorabilă spre a părăsi această profesiune, care în alte condiții ar fii, — împreună cu a savantului sau a descoperitorului, — cea mai nobilă indeletnicire a omului.

Dar ceiace face ca situația să fie încă mai nemulțumitoare, este credința justificată că acele rigori *nu se aplică deopotrivă tuturor*. În deosebi în vremurile de astăzi a pretinde ca, în destrăbălarea generală, un singur corp profesional se funcționeze în condițiuni ideale, este o pretenție irealizabilă și fundamental nedreaptă pentru acei, cari alcătuiesc acea categorie profesională, mai ales când resursele legale ale existenței lor sunt în disproporție covârșitoare față cu nevoile vieții.

Concluzia: situația magistraturei este astăzi mai rea decât înaintea războiului.

Recunoaștem însă că s'a mărit concediul pentru cazuri de boală și că se acordă un mic ajutor familiei în cazuri de moarte.

Dar aceste îmbunătățiri, — inspirate din statutul funcționarilor, — sunt neînsemnate!

Această instituțiune de apărare socială, deci se prezintă în condițiuni inferioare față de trecut.

Ceiace înseamnă din punct de vedere al instituțiilor ante-sociale, că astăzi există o piedică mai puțin în dezvoltarea lor de dezagregare socială.

O altă instituție de apărare socială, strâns legată funcțional de prima, este *poliția*.

Numiri, avansări, transferări, revocări, etc., aci totul este lăsat la aprecierea superiorilor, adică la bunul plac sau la intervențiile lăaturalnice și la intrîgile de culise; nimic nu-i sigur. Toate acestea sunt indeajuns știute; noi nu facem decât să le concretizăm. De-asemeni cunoaștem cazuri când ofițerul de poliție, făcându-și datoria a înfruntat glonțul sau pumnalul criminalului, lăsându-și a doua zi soția și copiii pe drumuri, fiindcă neavând anii de pensie Statul s'a crezut îndreptățit să-i puie și el cruce. Imi pare chiar că un polițai sau comisar, nu de mult, a fost inmormântat în aceste condițiuni, colegii săi făcându-i chetă după ce în casa lui nu s'au găsit nici bani de inmormântare. De altfel sunt sigur că astăzi, 80 la sută dintre slujbașii statului nu au în casă rezervă de inmormântare și că, cu jumătate din salariu, chiar în ziua primirei, își plătesc datoriile de pe luna trecută.

În aceste triste împrejurări nu trebuie să ne surprindă abaterile dela datorie și siguranța cu care operează răufăcătorii, știind că slujbașul n'are destule motive să-și expuie viața spre a-i descoperi și a-i prinde.

Cine dintre cetățenii, cu cât de mic spirit de dreptate, ar putea cere acestui funcționar un sacrificiu și o abnegație cari în societatea noastră au dispărut complet în fața egoismului brutal al tuturor categoriilor și al tuturor claselor sociale? Când legea fundamentală a existenței este adaptarea la mediu și distrugerea inadaptabilităților, cum poți cere unei categorii sociale să se sinucidă?

De-altfel orice pretenție absurdă este platonice și evoluția socială continuă după legile ei naturale, pe cari legile artificiale, omenești, nu le abat dela mersul lor fatal. Este adevărat însă că un rău natural poate fi în parte anihilat de inteligența omenească, dar aceasta trebuie să se bazeze tot pe legile naturale, nu s'o încerce să le înlăture, dacă vrea ca efortul ei să aibe un rezultat folositor.

Organizarea *bandiților* de astăzi, dacă nu a fost decretată de nici o lege artificială, ea însă s'a făcut sub impulsul unor cauze naturale.

Înainte de toate nevroza războiului: o stare de spirit anarhică, reacțiune și protestare contra despotismului și arbitrariului din timpul războiului; incapacitate de producțiune provenită din pierderea deprinderii tot din timpul războiului de a munci sistematic și a privațiunilor, cari au micșorat puterea de muncă debilitând organismele, exagerare în consumație provenită din nesiguranța prezentului și din amenințarea unor viitoare privațiuni.

Pe de altă parte risipirea din belșug a vieților omenești ne-a deprins cu nesiguranța vieții și cu lipsa fricei de moarte. În sfârșit gestul de a răpi viața oamenilor, câteodată necesar, altădată inutil, repetate și imitate, a pierdut din caracterul său de sălbăticie, pe care i-l dăduse un răstimp de viață pașnică; de-asemeni și gestul de a răpi avutul altuia. Așa se explică dece, depildă exproprierea care a fost poate o necesitate socială nu s'a părut că sub forma sub care s'a făcut constituie o colosală nedreptate; dimpotrivă s'au găsit ziare cari să gratifice pe proprietarii de moșii cu epitete ca: exploataatori odioși, bandiți, hoți, etc.

La toate acestea dacă adăogăm dezorganizarea generală începând cu abuzurile din timpul războiului și mizeria funcționarilor publici, prosperarea banditismului pare un fenomen firesc și de-ocamdată imposibil de combătut.

II.

Farmacii și legea speculei ilicite.

Legea are scopul de a proteja pe toată lumea inclusiv pe farmaciști contra speculei excesive: Pe de altă parte legea farmaciilor stabilește un monopol în favoarea farmaciștilor, contrar Constituției și ori cărui spirit de dreptate și tariful lor este protejarea legală a celei mai neînchipuite specule a majorității de către minoritatea farmaciștilor.

Așa de pildă *vata* pe care farmacistul și oricine o cumpără cu 135 lei kilogramul dela fabricant, și pe care ceilalți comercianți nu o pot vinde decât cu un câștig de 30 la sută, farmacistul o vinde cu 280 lei kgr. realizând un câștig de 145 lei la kgr., în conformitatea cu acel tarif. Dar la diferite medicamente câștigul lor este chiar de câteva sute la sută. Așa *Tanigenum Haer* și *Argentum coloidal* cari costă la angrosiștii din țară 1000—2000 lei kgr., în tariful farmaceutic se prevede că se poate vinde de farmacist dacă nu mă înșel cu *patru până la șase mii lei kgr.*

Cum controlul vânzării medicamentelor este rezervat Ministerului Sănătății Publice, autoritățile de drept comun nu pot avea niciun control.

Dar farmaciștii, afară de medicamente, mai vând și alte articole, cari se pot procura și dela drogherii. În localitățile însă unde nu sunt drogherii, farmaciștii vânzând numai ei acele articole, realizează — după tarif — câștiguri fantastice. Ceva mai mult, farmaciștii vând și articole cari se găsesc și în comerțul obișnuit ca: săpunuri, parfumerii, periute de dinți, etc.

Ei bine, și acestea le vând cu aceleași prețuri de speculă!

Văzând această stare de lucruru judecătoria locală (Slobozia-Jalomița) a deschis acțiune publică contra farmacistului din acest orașel și l'a condamnat ca speculant pentru că a vândut *vata* cu 280 lei kilogramul, realizând un beneficiu de 145 lei la kilogram. Tribunalul Jalomița l'a achitat.

Acest Tribunal însă a menținut o condamnare de 5000 lei a unui comerciant, pentru o simplă neafișare de prețuri, în o prăvălioară în care nu avea decât 3—4 articole și a achitat pe un farmacist care nu afișase lista de prețuri la simple articole de comerț ca săpunuri, parfumerii, etc.

Nu cunosc jurisprudența întreagă relativ la specula farmaciștilor și mă întreb ce ar trebui să facă un ofițer de poliție judiciară care ar constata specula neomenească a unui farmacist. Au competența organele de drept comun să controleze pe farmaciști în ceiace privește specula ilicită? Cu alte cuvinte, există pentru ei o speculă care să poată fi calificată ilicită și reprimată?

Prin însăși hotărârea judecătoreiei se face o deosebire între articolele farmaceutice, medicamentele preparate de farmacist și articolele din comerț, cari se debitează la drogherii și chiar la băcănii, etc., și nu se consideră ca abateri dela legea speculei decât articolele din categoria a doua.

Motivele: Legea speculei nu interzice specula ilicită numai comercianților (în cazul când s'ar socoti că farmacistul nu este comerciant), ci *oricărei* persoane, legea zice „toți acei . . .” înțelegând să protejeze pe toți consumatorii și să pedepsească *pe toți speculanții* fără rezervă, ceiace este în conformitate și cu art. 10 din Constituție, care desființează privilegiile și monopolurile de clasă, și cu echitatea, fiindcă întrucât legea speculei protejează pe farmaciști contra celorlalți speculanți, este echitabil ca și aceștia să fie protejați și mai ales ceilalți consumatori contra farmaciștilor.

În al treilea rând din întreaga economie a legii reiese că aceasta are rolul să menție articolele de manufactură sau alimentație la un preț convenabil, spre a proteja pe consumator și că legei îi este indiferentă calitatea aceiua care speculează cu aceste articole, fie el comerciant, funcționar public sau farmacist, „oricine” zice legea și bine a făcut!

Judecătoria a ridicat din oficiu incidentul dacă tabloul taxelor farmaceutice în care este prevăzută și vata poate deroga la legea speculei și deci a sustrage de sub rigorile acesteia oarecare articole, și a răspuns negativ, pentru motivul că acel tablou, care se poate compara cu un regulament, nu poate modifica o lege, după cum spune și Constituția (art. 88) că regulamentele sunt făcute „pentru executarea legilor, fără să poată modifica sau suspenda legile”, și cum se hotărăște în dreptul administrativ fără discuție.

Motivele tribunalului sunt: 1. legea speculei a vizat pe *negustori*; 2. *farmaciștii* sunt supuși normelor de câștig din *legea sanitară* în care implicit se cuprinde și tabloul taxei farmaceutice pentru articole de farmacie; 3. vata nu este dintre articolele vizate de legea speculei; 4. legea aceasta nu a abrogat sau modificat întru nimic legea sanitară.

Ceia este straniu, este că Tribunalul nu se ostenește să argumenteze, ci să mărginește să afirme. Din aceste afirmări, ar reieși de pildă că vata este articol farmaceutic.

Atunci de ce îl debitează și ceilalți comercianți?

Și în acest caz, de ce ceilalți comercianți sunt nevoiți să se conforme unui câștig de 30 la sută, pe când farmaciștii de 145 la sută pentru același articol care nu-i articol farmaceutic, fiindcă vata poate avea nenumărate întrebuintări?

Ceva mai mult, tot tribunalul acesta, a achitat anterior pe farmacistul, care nu respecta legea speculei, nici pentru săpunuri și alte articole pe cari nimeni nu va avea curajul să le socotească farmaceutice. De ce? Acel farmacist de asemeni a fost achitat fiind dat în judecată că a vândut un flacon *Glicerofosfat Racovița* cu 174 lei, pe când același preparat a fost cumpărat cu o zi înainte dela o drogherie din București numai cu 83 lei.

Chestiunea deci dacă farmaciștii pentru debitarea articolelor din comerț sunt pasibili de legea speculei ilicite rămâne deschisă, până ce nu se va pronunța și Curtea de Casație. În orice caz însă, chiar dacă această instanță ar stabili că din punct de vedere *strict juridic* farmaciștii sunt excluși din prevederile acestei legi chiar și pentru articolele pur comerciale, o astfel de decizie ar fi profund *nedreaptă* și deci provizorie; fiindcă numai adevărul și dreptatea pot dura.

Este adevărat că de pretutindeni ne împresoară nedreptățile, dar ele nu reprezintă decât o stare de fapt pe care civilizația are menirea să o prefacă, înlocuind treptat sau brusc nedreptățile prin așezări echitabile și deci durabile.

Astăzi ce e drept — îndeosebi în Orientul Europei — nu se aude decât cuvântul brutal *ordine*, uitându-se cel de *justiție* și de *dreptate*.

Este o mare greșală. Menirea cea mai înaltă a Statului nu este să transforme societatea într-o imensă cazarmă, fiindcă în acest caz orice inițiativă și orice viață civilizată s-ar paraliza și însuși Statul s-ar nărui. Nici în vremurile îndepărtate, când poporul nu avea o conștiință socială sau politică, nu s-a pute menține Statul numai prin ordine, aceasta fiind de multe ori neechitabilă.

Cu-atât mai mult astăzi trebuie să se ție seamă de nevoia psihologică de dreptate, fiindcă funcțiunea justiției este de a armoniza fenomenele sociale, cari astăzi sunt complexe, variate și adesea contradictorii.

TIBERIU R. CONSTANT.

Cei mai mulți dintre legislatori au fost niște oameni mărginiți, pe cari întâmplare i-a supt deasupra altora, și cari n'au ascultat aproape niciodată, decât de prejudecățile și inchipuirea lor.

Montesquieu

Lettres persanes LXXIX.

Acum vre-o două decenii s'a pus pentru întâia oară chestia dacă este indicat de a întrebuinta femeii în serviciul poliției, în special al poliției de moravuri. Multe țări au recunoscut utilitatea serviciilor feminine în poliție și n'au ezitat să recurgă la ele. În cele mai multe cazuri, femeile sunt întrebuintate în serviciul intern al poliției. Prostituatele, femeile turmentate de beaură, arestantele și, în primul rând copiii cari vin în contact cu poliția, sunt incredințați îngrijirii lor. Acest serviciu nu este deloc ușor; el cere inițiativă, prezență de spirit, o pricepere adâncă a omenescului, compătimire chiar și cu cei mai decăzuți și o sinceră dragoste pentru copii.

Sunt însă și țări unde agențele polițienești lucrează și în serviciul extern. Așa de pildă, femeia în uniforma polițienească este o figură obicinuită în parcurile și grădinile publice din Londra. Miss Dawson a fost primul sergent de oraș feminin angajat în Anglia în 1914. Rezultatul a fost atât de satisfăcător, încât șeful poliției londoneze s'a hotărât, în timpul răzoiului, când destrăbălarea crescândă a moravurilor a mers mână în mână cu neobservarea prescripțiilor polițienești și cu molestarea tot mai frecventă a femeilor și copiilor, să recurgă în măsură tot mai mare la colaborarea femeilor în poliție. În anul 1918, poliția din Londra număra 111 de agenți. După război, când măsurile generale de economie luate de guvernul englez implicau și reducerea numărului funcționarilor, au fost concediate și numeroase agențe polițienești. Acestei reduceri a organelor polițienești feminine, femeile engleze îi atribue înmulțirea îngrijorătoare a întâmplărilor scandaloase în localurile publice din Londra, cari au provocat nu demult un adevărat strigăt de alarmă din partea episcopului de Londra.

Chestia poliției feminine întâmpină cel mai mare interes din partea organizațiilor feministe din Anglia, cari i-au dedicat la Londra o conferință specială. Conferința a hotărât să ceară guvernului înmulțirea sergenților de oraș feminini, lărgirea funcțiilor lor și numirea unor ofițeri de poliție feminini cari să fie însărcinați cu instrucția lor și cu controlarea serviciilor lor.

Cu ocazia ultimei întruniri a Ligei Națiunilor, această chestiune a dat deasemenea loc la o discuție interesantă în sânul comisiunii a 5-a. Într'un discurs impresionant, delegata engleză, Miss Lyttleton a arătat importanța întrebuintării agențelor de poliție. „Experiența a dovedit, a spus ea, că numai prezența unei femei într'un loc public ajunge de cele mai multe ori pentru a opri excesele de orice fel. E greu de explicat pentru ce este așa, dar pare că și ființele cele mai decăzute de ambele sexe au păstrat în fundul sufletelor lor un fel de respect pentru femeia ca atare, ceea ce trebuie atribuit influenței mamei lor. Și acest sentiment inconștient de respect îi ține în frâu”. Lyttleton a expus apoi cum femeile își dau repede seama de situațiile echivoce și cum intervin cu tact și energie pentru a apăra pe cei primejduiți, cum îngrijesc de copii rătașiți și-i redau mamei lor, cum ajută pe bătrâni la traversarea străzilor frecventate, cum opresc pe bețivi și cum dau trecătorilor toate informațiunile dorite. Portul uniformei are o mare importanță, zice d-sa. Este necesar ca să se recunoască imediat că aceia care intervine este o persoană oficială în exercițiul funcției. Aspectul uniformei ajunge uneori pentru a împiedeca intențiile rele și a pune răufăcătorii pe fugă. Cu o deosebită satisfacție, Mrs. Lyttleton a relevat că copii și fetele tinere se mărturisesc fără rezervă agențelor polițienești, pe când colegii lor masculini se plâng de cele mai multe ori de îndărătnicia tineretului feminin.

În urma propunerii oratoarei, comisiunea Ligei Națiunilor a hotărât să recomande tuturor statelor numirea de sergenți de oraș feminini.

Credem că o încercare ar da și la noi rezultate satisfăcătoare, mai ales că la orașe corpul sergenților de oraș este deapururi incomplet.

C. RADU.

HOMOSEXUALITATEA

Din punctul de vedere juridico-polițienesc, homosexualitatea ridică una dintre chestiunile cele mai grele, pe acea de a ști dacă ea trebuie urmărită și pedepsită ca pe o încălcare a bunelor moravuri ori nu. Puține chestiuni penale au dat loc la discuțiuni mai aprigi, mai violente și mai contradictorii ca cea de față; puține au fost debătute, *pro* sau *contra*, de atâția scriitori cari, *adesea ori*, nici nu știau ce este homosexualitatea. Iată de ce unele țări, cunoscute pentru civilizația lor înaintată, ca Franța sau Germania, urmăresc și pedepsesc pe homosexuali, iar altele tot atât de civilizate, ca Italia de es refuză să-i invinováșască.

Ce însemnează cuvântul „homosexualitate” și de unde derivă? Puneți această întrebare or-cui și veți căpăta aproape totdeauna același răspuns: homosexualitatea este: „iubirea între doi bărbați” și derivă de la cuvântul latinesc: „homo”, „omul” (bărbatul). Eroare! Expresiunea aceasta definește iubirea între ori cari două persoane de *acelaș sex* (între doi bărbați sau între două femei) și derivă de la cuvântul grecesc „homos” care însemnează: „egal, acelaș”.

Homosexualitatea astfel definită, naște întrebarea, în ce împrejurări se ivește ea? Este ea consecința unui desfrâu, a unei imoralități excesive, sau este un defect înăscut al individului, ca daltonismul, surzenia, etc.

Dacă homosexualitatea este consecința unei vieți de desfrâu; dacă ea nu se găsește de cât la persoane, cari au abuzat de toate plăcerile lumești și ne mai știind cum să satisfacă poftele lor sexuale, ajung la o iubire anormală, atunci homosexualitatea, constituind un viciu periculos societății, trebuie urmărită și pedepsită. Dacă însă nu este decât rezultatul unui defect organic, ar fi absurd să o pedepsim, precum absurd ar fi să pedepsim pe cineva pentru că este surdo-mut, orb sau cocoșat.

Dacă homosexualitatea ar fi o pornire imorală a individului, atunci toți homosexuali cunoscuți ar trebui să aibă reputația bine stabilită de oameni imorali. Ei ar trebui să figureze printre criminalii cei mai hidoși, printre brutele cele mai oribile. Ei bine, luați analele polițienești din întreaga Europa și veți constata că homosexualii se găsesc foarte rar printre drojdia societății. În schimb veți găsi avocați, ingineri, medici, poeți, pictori, sculptori, savanți în antichități, etc. toți oamenii de o reputație excelentă până... până când o întâmplare i-a demascat că sunt homosexuali.

Cine ar îndrăzni astăzi să ceară pedepsirea unui Socrate, cel mai mare moralist al Greciei? Cine ar îndrăzni să disprețuiască pe homosexualul J. J. Rousseau, pe marele filosof francez, premergătorul revoluției din 1888, pe autorul scrierii: „Emil sau Educația copiilor”.

Exemple la fel sunt prea numeroase ca să le înșirăm pe toate aci. Ele conduc însă la concluziunea firească că homosexualitatea este un defect organic. Să dovedim și aceasta. În acest scop trebuie să definim sexualitatea.

„Sexualitatea este împreunarea tuturor caracterelor speciale ale indivizilor, determinate prin reproducerea sexuală.”

De unde provine însă reproducerea sexuală?

La început, primele organisme viețuitoare, erau cât se poate de simple și *unisexuale*. O celulă (un fel de cerc) se mărea din ce în ce mai mult. Ajuns la volumul cel mai mare, celula se încovoia la mijloc, formând astfel două cercuri alipite (un fel de 8). Ele de desprindeau la un moment dat, formând două celule cari ambele, la rândul lor, reîncepeau acelaș mod de reproducere. În această reproducere primitivă lipsește cu totul intervenția unui organ masculin. Nu există decât celula, adică organul feminin.

Aceste organisme s'au dezvoltat din ce în ce, dând naștere de la cel mai simplu animal ca viermele, până la animalul cel mai complicat, omul! Cu toată perfecți-

unea sa, omul astăzi încă, arată că origina sexualității este elementul feminin. Priviți pieptul unui bărbat și veți vedea că el posedă sfârcuri de față, cu toate că nu alăptează. De aci consecința că nici astăzi bărbatul nu este *sută la sută*, adică perfect masculin, și din el cel puțin unul la sută (țâța) este feminin.

Inchipuiți-vă acum că printr'un fenomen al naturii, bărbatul ar poseda 25% de elemente feminine, iar femeia ar poseda 25% de elemente masculine. Bărbatul se va arăta ca efemeiat, molatec, ușor de dominat iar femeia mai energică, mai dominatoare.

Mergeți acum și mai departe. Inchipuiți-vă un bărbat cu 60% elemente feminine; o femeie cu 60% elemente bărbătești și veți da de homosexuali. Faptul este ușor de controlat. Un astfel de bărbat are pieptul mai gras, șoldurile mai largi, pentru că oasele iliace, (ale șezutului) sunt depărtate, ca la femei, (astfel constituită ca să aibă loc pentru pruncul din pântecul ei). Femeia homosexuală din contra, n'are piept, șoldurile sunt înguste, oasele iliace fiind apropiate ca la bărbați. Un astfel de bărbat va avea gustul rafinat al unei femei. Interiorul locuinței sale va fi înpodobit cu biblouri și flori, iar o asemenea femeie gusturi bărbătești până și în îmbrăcăminte purtând de preferință pălării, cravate și jachete croite bărbătește, etc. etc.

Care va fi consecința acestei anomalii, din punctul de vedere sexual? Omul normal constituit, se simte atras de sexul opus. De astă dată însă ne găsim în fața unui bărbat care are simțurile unei femei; el va fi deci atras de un bărbat. Femeia anormală având simțurile unui bărbat, va fi atrasă de o femeie. Asta este toată și singura explicație științifică a homosexualității. Deci nu poate fi vorba de pedepsirea unui om, pentru un defect al naturii.

Ni se va obiecta poate că homosexualul nu procrează și deci este vătămător societății. Foarte adevărat; dar nici catărul nu procrează și totuși nu-l omorâm. De altfel pericolul social nu este așa de mare. Întrădevar, statisticele savanților au dovedit că numai 5% din omere este homosexuală. Or, printre cei normali constituiți, câți nu reproduc, fie că nu vor, fie că nu pot. Numărul acestora depășește cu mult cifra de 5% și totuși nimeni nu s'a gândit să-i pedepsească penalmente. Doar poetul francez François Coppée a propus în 1896 ca burlacii să fie loviți cu un supliment de impozite.

În fine se mai poate obiecta că există totuși bărbați, cari practică homosexualitatea nu din naștere, ci din imoralitate și ni se poate cita Julius Cesar și... prostituția homosexuală.

În cea ce privește pe Julius Cesar, știm că el a fost poreclit „Amantul tuturor femeilor și amanta tuturor bărbaților”. Nu trebuie însă să uităm că Julius Cesar și ca om politic și ca amantul femeilor căsătorite, a avut foarte mulți dușmani, așa încât a murit asasinat. N'ar fi deci de mirare, dacă acuzația de mai sus ar fi numai o simplă calomnie.

În cea ce privește prostituția homosexuală, vom răspunde următoarele: Prostituția aceasta poate fi reglementată ca și prostituția feminină. În Italia există case de toleranță pentru homosexuali. Recunoaștem însă că prostituția homosexuală este foarte periculoasă, pentru că mai toți prostituții de acest soi, comit delictul șantajului. Or, acest fapt nu îndreptățește pe nimeni să pedepsească tocmai pe victimele șantajului. De altfel dacă homosexualitatea n'ar fi interzisă, nici șantajul n'ar mai fi posibil.

Dar urmărirea și pedepsirea homosexualilor a avut în toate timpurile un efect dezastuos. Savanți mari și-au părăsit țara, s'au expatriat și au adus Italiei roadele muncii lor, pentru că, neputând rezista pornirei lor firești și temându-se de legea lor națională, ei au căutat liniștea necesară lucrărilor lor savante, într'o țară mai luminată și mai indulgentă.

Dr. G. A. MANDY.

Una dintre cele mai importante categorii de funcționari administrativi este fără îndoială aceea a notarilor comunali. În special aci în Ardeal sarcina notarului comunal a fost și rămâne și după votarea actualei legi administrative plină de răspunderi și destul de grea față cu multiplele obligațiuni ale activității sale.

Cu o pregătire specială, notarul comunal are un rol mult mai însemnat de cât îl fixează legea administrativă. El este în viața comunelor rurale factorul indispensabil nu numai în cece privește buna rânduială administrativă, ci și sub raportul pur social, fiind primul și singurul sfătuitor și îndrumător al săteanului. În grija notarului comunal sunt lasate deopotrivă execuția ordinelor ministerului de interne, cât și poliția judiciară și administrativă a comunei.

El este însărcinat, de asemenea și cu executarea altor dispozițiuni veghiind la aplicarea legilor și regulamentelor de administrație publică, a diferitelor ordonanțe, a instrucțiunilor oficiale, precum și a ori căror alte acte, pe cari legea le cere a fi date publicității ca emanând dela puterea executivă.

Cine cunoaște în deaproape viața comunelor rurale din Ardeal își poate da seama de importanța funcțiunii notarului comunal, putând și să aprecieze activitatea multiplă și variată pe care acest modest agent administrativ o desfășoară pentru îndrumarea populației rurale.

De aceea rolul notarului comunal nu se reduce la o activitate pur administrativă, ci și socială. Și din acest punct de vedere el este un factor intelectual al satelor atât prin pregătirea ce o are, cât și prin diversele atribuțiuni prevăzute chiar în noua lege de reformă administrativă.

În raport cu primarii comunelor rurale, însă, situația notarilor comunali este nedreaptă. El este obligat a contrasemna actele primarului, având și răspunderea efectivă, dar primarul ca șef al autorității comunale administrative este șeful lui direct, având dreptul de inițiativă.

În cece privește pregătirea primarilor și a notarilor comunali, deosebirea este desigur în favoarea celor din urmă.

Notarii comunali sunt absolvenții unei școli speciale, trebuind a trece și un examen de capacitate prevăzut de statutul funcționarilor publici. Primarii în majoritatea cazurilor sunt oameni simpli — fruntași prin situația materială — dar incomparabil inferiori ca pregătire subalternilor lor, notarii comunali.

Prin noua lege a reformei administrative această anomalie în raporturile dintre notarii comunali și primari nu a putut fi înlăturată.

Faptul, însă nu schimbă întru nimic situația reală, iar rolul notarului comunal rămâne tot atât de covârșitor ca și până acum.

De aceea socotim că este nevoie a se da o mare atențiune acestei categorii de funcționari administrativi în grija căroră rămâne în întregime administrația comunelor și a li se creia o situație materială și socială potrivită atribuțiunilor și răspunderilor ce au.

Când se va ajunge la o justă apreciere a valorii notarului comunal ca factor administrativ, social și intelectual al satelor, atunci se va putea ușor obține o selecționare dreaptă și utilă a celor cari ocupă acest post.

Un corp al notarilor comunali bine pregătit, dar și cu o situație echivalentă atribuțiunilor legale, este o necesitate indispensabilă pentru buna rânduială a comunelor rurale. Trebuie să se țină seamă de un mare adevăr — izvorând din practica lucrurilor — că legile și orice alte dispozițiuni cu caracter public ori cât de bune ar fi, rămân ca și în existente, dacă nu sunt temeinic și cu pricepere aplicate. În comunele rurale notarii fiind singuri cari au îndatorirea a veghea la aplicarea legilor, de destoinicia lor depinde nu numai buna rânduială a satelor, ci a întregii mașinării administrative.

GHITĂ POP, deputat

Două instituții, cari trebuiesc să meargă spre aceeași țintă, în cea mai desăvârșită coordonare.

Presa, ca o purtătoare de lumină, interpretând gândirea opiniei publice, călăuzind-o pe calea cea dreaptă și chiar *creiând* opinia publică decâte-ori e nevoie; poliția, sprijind cu forțele ce-i stau la dispoziție această muncă, și intervenind când idei subversive se strecoară fățiș, sau se ascund sub masca străvezie a cuvintelor.

Această intervenție nu trebuie să fie însă volnică. Gazetarii sunt, prin chiar vocația lor, detectivi destul de abili, și contractul dintre ei și poliție trebuie să fie colegial, săvârșit de polițiști, cu o cultură mai înaltă, cari se indeletnicesc și ei, în clipe de răgaz, cu scrisul prin ziare.

Presa de după războiu diferă foarte mult de aceea a zilelor normale. Lumea scăpată din ororile războiului, cu nervii sdruncimați, nu se mai îndestulește cu scrisul liniștit, cu care ne obișnuiseră bunele ziare dela începutul acestui veac.

Azi lumea e setoasă de *senzații*: omoruri, jafuri, drame pasionale, atentate... Trebuiesc aperitive mai tari pentru nervii discordați. Adese-ori rămâi surprins dureros, dacă îți dai seama, că în unele ziare trei din patru părți conțin senzații de aceste, sub titlul scriși cu litere uriașe, și numai un sfert de ziar cuprinde și două-trei coloane, cari sunt o adevărată hrană, și sub raport intelectual, nu numai sub acel al senzației cu ori-ce preț. Literatura încă a deraiat din sinele ei obișnuite.

Citești azi versuri, din cari nu înțelegi nimic, și oameni certați cu școala și cu talentul, se instalează în jelturile de arbitri, surprinș că lumea nu le recunoaște dintru început valoarea lor de *măestri* ai vremilor nouă.

Revenirea la matca veche, singura adevărată, în împrejurile date, nu va mai întârzia mult, căci, din norocire, rătăcirea nu e decât parțială.

Presa de azi are o menire neasemănat mai grea și mai nobilă decât cea dinainte de războiu. Ea va aduna, fărămele risipite de cumplitul uragan, și le va închea una lângă alta, ca să refacă din ruine, și idealuri sulberate credințe, fără cari popoarele nu pot să dăinuiască.

În afară de rolul tot mai mult senzațional, și tot mai puțin instructiv al presei, mai sunt și alte neajunsuri cari cad deadreptul în domeniul și competența poliției. Amintim: atitudinea presei străine și invadarea pornografiei în ziare, reviste și publicații de tot soiul.

Un cetitor regulat al ziarului *ungurești*, de pildă, rămâne adesea surprins de tonul în care se scrie acolo. Când Franța a ocupat regiunea Ruhr, se scrieau, în aceste ziare, articole, cari păreau elaborate deadreptul în oficina puterilor centrale de pe vremea când războiul era în curs, și aliații noștri erau tratați cu o droaie de insulte.

Înțelegem revendicările ce le fac aceste ziare pentru apărarea drepturilor de cetățeni ai țării, chiar când acele iau, de obicei proporții exagerate. Dar nu înțelegem că mentalitatea lor să rămână absolut aceeași, ca pe vremea vechei stăpâniri.

Scrierile-maculatură cu caracter pornografic încă încep a se înmulți în vremema din urmă. Credem că nu e fără folos, să atragem atenția celor în drept, asupra revistelor și broșurilor, mai mult sau mai puțin *galante*, cari se impun, multicolore, la toate chioșcurile cu ziare. E o speculă murdară a unor editori, cari sondează: sau dezorientarea odraslelor tinere, sau rafineria bătrânilor ramoliți. Acestor din urmă n'are ce să le mai strice, dar cât pentru cei dintâi efectele sunt deadreptul dezastruoase.

Cum însă aceste infecții ale tiparului sunt tolerante — în proporția caselor de toleranță — rămâne se ne oprim asupra acestora măcar în cazul, când ele se strecoară, de pildă, într'o revistă scrisă *pentru tinerime*, sau în adausul săptămânal — literar al unui ziar, redactat „*pentru educația Familiei*.” Ne oprim aci, *deocamdată*.

E greu să redai textual noțiunea pornografiei, fără a-ți asuma și tu o bună doză de complicitate!

AL. CIURA.

INQUIZIȚIE MODERNĂ

CUM SE IA INTEROGATORUL BĂNUITULUI ÎN ȚARILE CIVILIZATE

„Inquiziția modernă” descrie unul din mijloacele de ispitire a omului bănuț cu săvârșirea unei crime, care se întrebunțează în statele culte unde se bate . . . cu vorba și nu cu băta.

Sistemul acesta de cercetare — care a dat roade prea frumoase — se întemeiază pe faptul, că creerul fiecărui om are nevoie de un anumit timp ca să facă o operațiune oarecare: perceperea unei imagini și redarea alteia. După o experimentare făcută cu un individ oarecare, se poate fixa precis cât timp, secunde sau părți de secunde, îi trebuie creerului acelui om să facă în mod mecanic această operație. Se stabilește în felul acesta tactul în care lucrează mecanismul creerului cutărui om. Timpul acestei operații mecanice să schimbă dacă creerul pe lângă percipiarea unei imagini și redarea imediată a alteia mai face și asociații de idei mai simple sau mai complicate. Atunci timpul dintre primirea unei imagini și redarea alteia e mai lung.

Iată cum se face cercetarea bănuțului delicvent.

Să presupunem cazul următoarei infracțiuni:

Intr'o dimineață s'a găsit omorâtă în patul ei o bătrână. Făptuitorul, sau făptuitorii, căutând după paralele victimei în graba lor au răsturnat un călimăr cu negreală, care se afla pe o masă, vârsându-i conținutul pe jos. Au spart sertarul unei mese, au furat vre-o 50 galbeni, pe cari îi ținea bătrâna într'o pungă de beșică de porc și nu au disprețuit nici dantura în mare parte de aur pe care victima și-o așezase sara, ca de obicei în păharul cu apă de pe noptieră . . . Și se constată amănunte de felul acesta.

E bănuț, arestat, și dus la poliție un vagabond, pe care îl văzuseră vecinii în presară dând târcoale casei. El însă neagă încăpăținat, și nu este nici o dovadă împotriva lui.

În loc să scoată cu bătaia din el o recunoaștere, poate mincinoasă, agentul îl așeză la birou în față cu el, îi oferă o țigară și îl îndrumă ca la cuvintele ce le va rostii el — agentul, — să răspundă cel bănuț cu alte cuvinte, indiferent care, chiar fără nici o legătură. Principal lucru, să dea răspunsul imediat.

Și, cu cronometrul în mână, începe agentul, de ex: „câine”; bănuțul răspunde: „casă”; agentul: „telefon”; delicventul: „țigară”; și așa mai departe: carte-apă; hârtie-scaun; dragoste-ură; pom-ghete; ploae-coș; etc., etc.

După 50—60 perechi de cuvinte, agentul constată timpul de care are nevoie creerul bănuțului să facă în mod mecanic operația perceperei și a redării. Să zicem, că acest

timp dintre cuvântul agentului și riposta bănuțului e 1¹/₂ secundă. După această constatare se continuă seria cuvintelor schimbate și agentul strecură între cuvinte indiferente, unele cari ar avea legătură, îndepărtată sau apropiată cu crima și împrejurările între cari s'a săvârșit. Luând cazul de mai sus de pildă, se schimbă următoarele cuvinte (agentul grijește să ție acelaș ton de indiferență la fiecare cuvânt):

sobă — pasere	nour — ușe
..... —	serie de cuvinte indiferente
popă — biserică	beșică — tavan
călimară — carte	dantură — foc
..... —
păhar — casă	galbeni — chibrite etc.
..... —

Adică presară în lunga serie de cuvinte indiferente, cuvinte cari îndreaptă atențiunea spre unele amănunte ale crimei, despre cari numai făptuitorul a putut avea cunoștință. Așa, din seria de mai sus, cuvântul *beșică* nu va însemna nimic în mintea unui nevinovat, dar făptuitorului îi va invoca imediat imaginea pungei de *beșică* de porc, din care a scos el galbenii bătrânei. Tot asemenea și cuvintele „călimară”, „dantură”, „galbeni”, etc.

Dacă bănuțul e nevinovat, va riposta și la cuvântul *beșică*, *călimară*, *dantură*, *galbeni* în timpul normal al creerului său, adică în cazul de mai sus în 1¹/₂ secunde, după cum a răspuns cuvintelor indiferente: casă, telefon, țigară, carte, etc., deoarece „beșică” nu-i face o impresie mai adâncă și nu-i produce o asociație de idei mari complicată decât „țigară”.

Dacă însă e vinovat, și cuvântul „dantură” îi va reaminti dantura bătrânei, va fi surprins, și oricât ar fi de abil să-și tăinuiască spaima răspunsul lui „foc” va întârzia o clipă, două, trei.

Rămânând normal răspunsul la cuvintele indiferente și întârziind constant la cuvintele cu tendință, agentul va ști aproape cu certitudine, că are în față sa pe criminal, și va continua încrezător cercetarea, să câștige parchetului și tribunalului *dovezile* materiale a vinovăției.

Fără indoială operația aceasta cere o extraordinară abilitate din partea agentului și o muncă de câteva ceasuri încordate. Dar dă rezultate cu mult mai bune decât peștele sărat și acele supt unghii și spânzuratul de picioare... Și — nu e un lucru neomenos.

Nu ar fi bine să studieze și la noi acest sistem?

N. BANU.

TRIBUNA PUBLICĂ

In diferite rânduri se face a crede, că la întrebunțarea cafelei de smochine se poate economisi 40% zahăr. Menajerele prevăzătoare însă nu cred aceasta, fiindcă 1 kg. din cea mai bună cafea de smochine costă Lei 60.— 1 „ zahăr cel mult — — — — — „ 30.—

Așadar cu recomandarea de a întrebunța cafea de smochine spre a economisi 49%, se plătește indulcirea unei beuturi de cafea tocmai cu 100% mai scump decât

ca și la întrebunțarea unei asemenea cantități de zahăr.

Întrebunțarea cafelei de smochine are scopul de a aromatiza o beutură de cafea și în caz că aceasta este agreabilă, se recomandă marca „Rosil”, spre întrebunțarea preferabilă.

Feriți-vă de imitațiuni!

Singurii producători: Heinrich Franck Söhne Linz p. D. Koșice, Komotau.

Rugăciunea Calului.

În America societățile pentru protecția animalelor au tot atâta de lucru ca și în vechiul continent, căci pretutindeni mila pentru animale lasă de dorit. Prefectul poliției orașului New-York, în dorința de a pune capăt relexor tratamentelor la cari sunt supuse animalele a dat ordin să se așeze în toate grajdurile un afiș care poartă titlul: „Rugăciunea calului” și care este redactat astfel:

„Ție stăpâne îți adresez prezenta rugăciune: Hrănește-mă și adapă-mă. După ce am muncit din greu, dă-mi un adăpost într'un grajd bun. Vorbește-mi, căci glasul tău are mai multă înrăurire asupra mea decât hățul și biciul. Mângâie-mă puțin că astfel mă vei învăța să muncesc după placul tău. Nu mă lovi la urcuș și nu trage hăturile la coborâș. Dacă nu te înțeleg numai de cât, nu recurge îndată la bici, dar convinge-te mai întâi dacă hamurile sunt bine potrivite sau dacă potcoavele mele nu sunt stricate. Nu-mi tăia coada, singura mea apărare împotriva muștelor care mă chinuesc. Și când voi deveni, stăpâne bătrân și neputincios, nu mă condamna să mor de foame dar ucide-mă tu însuși pentru a mă cruța de suferințe zadarnice. Îndeplinește te rog umila mea rugăciune, în numele aceluia, care, ca și mine, s'a născut într'un grajd!”

Rugăciunea aceasta a fost mult mai eficace decât multe ordonanțe, de oarece de-atunci atât vizitii cât și cărăușii menajează sărmanele dobitoace.

Stigmatul profesional

Nu e vorba de aptitudinile speciale pe cari le pot prezenta lucrătorii cari fac cutare ori cutare meserie; e vorba numai de semnele ce le au pe corp, anumiți meseriași.

Semnele acestea se numesc stigmatul profesional, și au fost studiate de medicii legiști cari astfel pot stabili cu ce anume meserie s'a îndeletnicit mortul adus la morgă spre a se face expertiza medicală. Un profan nici nu poate măcar bănui modificările adânci pe cari le poate aduce, în atitudinea unui om, o anumită metodă de lucru. Mai mult: după câțiva ani de practică a uneia și aceleași meserii se pot ivi modificări ale pielii, ale articulațiilor și chiar ale oaselor scheletului.

Cu toți cunoaștem urmele numeroase de înțepături cu acul pe cari le au croitoresele la buricul degetului.

Violoncelistul prezintă un fel de bătătură la extremitățile ultimelor patru degete dela mâna stângă cari tot timpul sunt ținute pe coardele instrumentelor: la degetul mic bătătura aceasta nu e prea accentuată, de oarece violonistul nu apasă prea tare cu degetul acesta. Mâna dreaptă, care ține arcușul, prezintă la nivelul degetului gros, o întărire a pielii, din cauza mănuirii arcușului.

Violoncelistul are o bătătură la nivelul degetului gros dela mâna stângă, pentru că degetul acesta joacă un rol important în cântatul violoncelistului.

Morarii prezintă și ei bătătură la degete, în deosebi la capătul degetului mic; bătăturile acestea sunt datorite frecării sfoarei, atunci când lucrătorul închide sacii de făină sau de grâu.

Fotografii au unghiile colorate brun-acașu.

Lucrătorii boiangii aveau pe vremuri mâinile vopsite în albastru închis, pentru că se serveau de coloranți naturali cari nu ieșeau la spălat.

S'a observat că mâinile și antebrațele brutarilor sunt foarte dezvoltate din cauza frământatului aluatului; pe palmele ambelor mâini se observă bătătură neregulată, datorită mănuirii lopeților.

Degetele geamgiilor sunt turtite, în deosebi degetul gros și arătătorul.

Mâna stângă a tâmplarului, cu care acesta împinge rândeaua, e peste tot îngroșată.

Mănuierea pilelor mari are de efect de a lăsa pe mâna stângă a lăcătușilor urme caracteristice.

Pe când palma fierarului e foarte înegrită, dosul mâinii e roșiatic, datorită acțiunii focului.

Pielea dela mâinile spălătoarelor e moale și albicioasă din cauza apei săpunite, iar pe dosul mâinilor pielea e crăpată.

Mâna dreaptă a călătoreșilor sau călătorilor are o bătătură ovală la partea extremă a feței palmare dela mâna dreaptă, iar degetul gros e îngroșat din cauza frecării rufelor în momentul când lucrătorii sau lucrătoarele le îndoaie.

Din indicațiunile date mai sus se vede de cât de mare însemnătate e pentru stabilirea idenității unui cadavru necunoscut, cunoașterea așa ziselor stigmatul profesional, cunoașterea cărora n'ar trebui reglitate din punct de vedere polițienesc, pentru că știm bine, polițiștii e acela în cărui competență cade și identificarea cadavrelor.

Cum funcționează poliția din Paris

Raportul publicat, în fie care an, asupra funcționării poliției parisiene, cuprinde date din cele mai importante cu privire la mersul criminalității.

Accidentele

Cu toate încercările făcute de administrație spre a îmbunătăți circulațiunea, protejind pe pietoni, accidentele de stradă au crescut în cursul anului 1924.

Ele se ridică, într'adevăr, pentru anul expirat la cifra de 126.367, pe când în cursul anului 1923, au atins cifra de 109.425, iar în 1922, numai 70.715. Accidentele materiale se ridică la cifra de 100.831; accidentele de persoane sunt în creștere la 26.036 în 1924, față de 22.650 în 1923; numărul accidentelor mortale a scăzut la 132 dela 150; înainte de război au fost 230.

Responsabili de accidente:

Tramwaye 2.274 din cari 11 mortale; autobuse 1.735, 18 mortale; trenuri 2.514, 8 mortale; motor 564, 2 mortale; automobile 15.847, 92 mortale; biciclete 3.102, 1 mortal.

Afacerile criminale și arestările.

Numărul afacerilor criminale instruite de poliție judiciară s'a ridicat la 997. Cifra aceasta a fost de 738 în 1923 și de 592 în 1922.

Arestările: 13138 au fost operate în 1924, față de 13.035 în 1923 și 11.895 în 1922.

Numărul loviturilor și rănilor grave s'a dublat: 413 față de 208.

Spargerile se ridică la 142 față de 113; furturile de automobile se ridică la 269 față de 80 în 1923 și 104 în 1922.

E de remarcat că procentul străinilor arestați cari în 1922 a fost de 10%, în 1923 a fost de 13%, iar în 1924 a crescut la 14%.

Poliția judiciară a urmărit cu multă stăruință pe falsificatorii și traficanții de monede de aur și argint. A fost arestată o bandă ce fabrica, dolari, livre sterlinge, confiscându-se 120 Kgr. piese de aur și argint.

Lupta contra stupefiantelor a produs o pradă apreciabilă. Au fost arestați 148 indivizi, confiscându-se 28 Kgr. de stupefiant.

La noi mersul criminalității nici macar nu se ține în evidență. N'am cetit nicăiri o astfel de statistică, deși pe lângă micuțe sacrificii bănești s'ar putea face. Am știi cel puțin cum progresăm pe terenul — criminalității

GALERIA ESCROCILOR INTERNAȚIONALI

Exroc internațional (specializat în falimente frauduloase și excrocherii de mărfuri.)

Comerciantul *Siegmund Galmanovici* născut în 20 decembrie 1874 la București cu ultimul domiciliu la Berlin C. 2 Kaiser-Wilhelm-Strasse 30, după numeroase excrocherii și sustrageri de mărfuri în valoare de aproximativ 100.000 mărci în aur a dispărut. El este însoțit de soția sa legitimă *Perla*, născută *Albert*, în 3 Iulie 1882 la Bârlad și de cei patru copii ai săi, *Rebeca*, născută în 2 Iunie 1903 la Guirpin, *Frederica* născută în 5 Mai 1905 la București, *Ella* născută în 20 Octombrie 1908 la Bârlad, și *Adolfina* născută în 27 Ianuarie 1911 la București. Se crede că acest escroc s'a refugiat cu ai săi în străinătate.

Să se adreseze toate informațiunile la Poliția criminală din Berlin, Imp. C. 1 1670 IV. K. 3. 25.

Un misterios necunoscut.

Sunt aproape cinci ani de când un vapor străin acostă la revărsarea râului Tajo, din care debarcă un marinar, care fu deținut de poliție ca „indezirabil”, fiindcă vagabonda pe străzi și dormea pe pietile publice.

Invitat să-și declare identitatea, el și-a scris pe o hârtie numai numele și naționalitatea: *Ivan Cuichusa*, supus român. Trimes la închisoarea civilă din Lisabona acest om misterios s'a abținut de a vorbi cu toate că examenul medical dovedi că nu era nici surd nici mut.

Purtarea sa în închisoare a fost aceea a unui om cinstit, disciplinat, îndatoritor față de personalul de supraveghere și de camarazii săi.

Având în vedere buna sa purtare Ministerul de Justiție a ordonat să fie achitat și pus în libertate; dar când gardianii l'au poftit să plece și să primească banii strânși printr'o chetă de către tovarășii săi de închisoare el refuză libertatea și suma pe care au vrut să i-o dea.

Ivan Cuichusa vrea să rămăie în închisoare, dar fără să primească vre-o plată.

El a fost numit ajutor de bucătar.

Nici consulul român n'a putut da informațiuni asupra acestui om misterios.

Poliția criminală din Lisabona roagă autoritățile din România precum și autoritățile polițienești ale altor Țări să-i dea informațiuni asupra identității acestui misterios.

Autoritățile noastre polițienești în caz de recunoaștere sunt rugate să dea relații prin noi, ori direct la: Polizia Investigaco Criminal, Lisabona.

Exroc internațional.

Acest escroc se numește *F. Virgussen Stening* și pretinde a fi directorul de la *Svenske Kul*. Import la *Goteborg* (*Gotenburg*) Suedia. Intre altele a comis excrocherii în dauna unui funcționar superior de la atelierele din *Eberswalde* și în dauna unui funcționar al biuroului comercial a aceleiași case din Berlin *Schilerstrasse* 2 Biuroul 2.

Acest pretins *Stening* se prezintă, reprezentant a sus numitei firme și face comenzi de macarale. Invențând pevestea, că prietenul său din Berlin din eroare

iar fi luat geanta, care conținea diferite hârtii și bani, el împrumută bani de la oamenii creduli și dispare fără să se mai prezinte. La sus numita firmă din Suedia el e cu totul necunoscut. Se presupune că acest escroc internațional va vizita și alte orașe, fie din Germania, fie din alte Țări; de aceea se avertizează polițiile streine pentru a-l prinde.

El e în vârstă de 32—34 ani, înalt, svelt, părul blond deschis și des; fără barbă, tip anglo-saxon; fruntea înaltă, ochii albaștri, sprâncenele blonde; dinții în perfectă stare, mersul drept.

Vorbește rău limba Germană cu un accent al limbilor nordice. Se poartă îmbrăcat în haine bune civile.

A se înștiința: Kriminalkommissariat Eberswalde zu Tgb., Nr. II-a 172 25.

O primă de 1000 Dolari.

Se acordă o primă de o mie de dolari pentru găsirea, arestarea și reținerea individului *Josef Xavier Herarst* zis *Nathaniel Hirsch*. Această primă se acordă până în momentul când individul va fi predat unei autorități polițienești, imputernicite de poliția Canadiană.

Descrierea: 33 ani, 1 m. 65 înălțime, svelt, greutatea de 55 kgr, fața smeadă, palidă; părul închis, buclat, cam rar pe vârful capului, chel la temple. Ochii negri, ras, bărbia foarte proeminentă. Voce ascuțită, vorbește foarte repede. Brațul stâng cu 3¹/₄ cm. mai scurt; mâna stângă mai mică ca cea dreaptă. Degetele, până la falanga a doua lipite. Are o umflătură, ca o piesă de un leu, în mijlocul frunții, cam la

3¹/₂ cm. deasupra liniei părului. Cântă la pian. Nu bea și nu fumează. Foarte lăudăros, egoist și tirainic. De origine ebraică, dar fără ca nimic în figură sau în purtare să se trădeze această origină; din contra, își dă aere de american. N'are aspect elegant și hainele sunt neglijate.

Este probabil însoțit de nevasta sa și cei doi copii. Ea are vre-o 34—35 ani, figură plină dar palidă. Tot așa de înaltă ca și dânsul. Părul negru. Poartă un inel de platină cu un diamant mare inconjurat de diamante mici. Ea e născută *Mac Aulay* din *Winnipeg* și are rude cu numele de *Owens*.

Individul și-a mai însușit și numele de *Lewis* și *Osborne*. Se dă drept autor de cântece și compozitor. A înșelat lumea din America, prin acțiuni fictive, cu peste 500.000 dolari, cu cari a dispărut. Se cunoaște în afaceri de bursă și ori unde s'ar afla va specula. N'are alt subiect de conversație decât numai speculațiuni și numai cu cifre fantastice. Pe când vorbește nu poate sta locului ci se plimbă intruna și are aparența unui om obicinuit să uzeze stupefiante și droghe narcotice.

După date informative probabil va vizita și România, unde are legători comerciale.

Cine poate să-l descopere este rugat să-l aresteze și să telegrafizeze la adresa:

„City of Winnipeg, Police Department, Province of Manitoba (Canada)”.

(ss) *Christ H. Newton*, șeful poliției din Manitoba.

INFORMAȚIUNI

S'a aprobat introducerea și răspândirea în țară a ziarului rus „Rodnaia Zemlea” (Pământul natal), ce apare la Paris.

Min. Int. No. 16034/1925.

S'a aprobat introducerea și răspândirea în țară a ziarului rus „Novoe Vremea”, care apare la Belgrad.

Min. Int. No. 1884/1925.

S'a aprobat introducerea și răspândirea în țară a revistei „Nyomdász évkönyv és utikalauz”, cu condițiunea ca nici un exemplar din cele răspândite să nu conție pag. 102, care a fost găsită incriminată.

Min. Int. No. 41712/1924.

S'a aprobat introducerea și răspândirea în țară a volumului XVII, al marelui Lexicon Révai „Révai Nagy Lexikon”, care apare la Budapesta, revenind în acelaș timp și asupra măsurilor de prohibire a volumelor XV și XVI ale aceluiaș autor, cu condițiunea că orice librari sau comercianți, cari se ocupă cu vânzarea și răspândirea lui, să introducă în fiecare exemplar al volumului XVI câte o hartă a României, corespunzând stărei actuale a lucrurilor.

Min. Int. No. 4501/1925.

S'a aprobat introducerea și răspândirea în țară a hărților rusești „Europa” și „Rusia Europeană” editate la Berlin.

Min. Int. No. 62213/1924.

S'a interzis intrarea și răspândirea în țară a ziarului evreesc „Die Judische Zeitung”, care apare la Buenos-Aires.

Min. Int. No. 62208/1924.

S'a interzis răspândirea în țară a calendarului „Epoca de Aur” edat de soceiatea „Viața” din Cluj.

Min. Int. No. 2118/1925.

S'a interzis introducerea și răspândirea în țară a broșurei intitulată „Bucovinska Selekstiva v'armi” (Țărâ-nimea Bucovineană sub jug), scrisă în limba Ucraineană.

Min. Int. No. 9526/1925.

Hotărându-se confiscarea broșurilor sectei „Studentii în Biblie” se vor lua măsuri pentru confiscarea tuturor broșurilor acestei secte.

Min. Int. No. 59937/1924.

Constatându-se, că în calendarul Național pe 1925, tipărit de librăria Steinberg și fii din București, str. Lipsani 94, în care este trecută prima zi de Paște în ziua de Sâmbătă 19 Aprilie 1925, iar nu Duminică cum este bine și cum este trecută și în calendarul Sf. Sinod, se vor lua măsuri pentru confiscarea aceluia calendar înaintându-se Prefecturilor.

Min. Int. No. 106539/1924.

Domnii Virgil Ionescu-Darzeu, Director în Ministerul de Interne, Ioan D. Panaitescu, Director în Ministerul de Justiție și Maior Anibal Panaitescu, dela Comandamentul Corpului de jandarmi, au pus sub tipar *un Cod Administrativ*, cuprinzând: legi, decrete-legi, regulamente, decrete, deciziuni ministeriale, etc. cari interesează autoritățile administrative, polițienesti și de jandarmie și care va ușura sarcina funcționarilor publici în rezolvarea chestiunilor atât de multiple și complexe ce cad în atribuțiunile lor.

Ministerul, apreciind utilitatea și valoarea lucrării și cunoscând lipsa unui asemenea cod pentru autoritățile de mai sus, a aprobat tipărirea acestei lucrări, formată din 2 volume, cu textele complete a peste 140 legi și regulamente. Costul ambelor volume e de 400 lei și se pot comanda direct dela Imprimeria Statului din Chișinău trimitându-se banii anticipativ.

Parchetul federației Elvețiene, prin nota sa din 17 Ian. 1925 ne-a comunicat că la Zurich diferitele instituțiuni bancare au primit bancnote americane false de 20 dolari. Falșificatele sunt reproduse tipografic, imitate potrivit de bine, însă privite mai deaproape se recunosc ușor. Semnele de recunoaștere a falșificării sunt: Fundul medalionului cu capul lui Cleveland este nedeslușit apărând ca o pată neagră. Numele e mai slab imprimat, liniile albe ale încadrării sunt incomplete și în unele locuri lipsesc cu totul. Rozeta albastră din dreapta medalionului este nedeslușită și brută, numeriile difer, deasemenea pe partea adversă trasul liniilor încadrării sunt incomplete și intrerupte.

Monitorul polției Elvețiene din 15 Ian. 1925 Art. 564.

Consulatul american din București ne face sunoscut, că Tezaurul Statelor Unite a descoperit punerea în circulație a unei noi ediții false de bancnote de 5 dolari argint, seria 1899, purtând litera de control „B”, placa No. 4, la care se poate vedea numele H. V. Spleean, Register Of the Tresaruvy Frank White Treasurer of the United Staates precum și un portret indian. Contrafacearea este executată cu clișee pe hârtie subțire, care nu conține firiseară de mătase sau vre-o altă imitație și are aparența unei hârtii spălate sau albite, și se poate observa imediat. Pecetea și cifra „V” peste care se vede cuvântul „Tive”, adeca „Cinci” de culoare albastră se pare a fii făcută cu mâna. Numărul de emisie a bancnotelor false, cari se află în posesiunea aceluia tezaur este 2041.5806., cari sunt cifre prea mari și imprumate în mod neregulat.

Dir. Pol. și Sig. Generale București. No. 14364. din 20. III 1925.

Direcțiunea Poliției din Viena, ne comunică că pe piața de acolo precum și în Berlin și Bremen s'au ivit bancnote false norvegiene de 10 coroane, emisia din anul 1922. La Viena până acum s'au adunat aproximativ 230 de bucăți din aceste bancnote false. Semnele de recunoaștere a falșificării sunt conform comunicatului Poliției Criminale din Kristiania următoarele: hârtia mai netedă și mai unsuroasă, în care fibrele mai închise se reliefează foarte puțin. Imprimarea de culoare liliachie pe partea din față a bancnotelor este mai pronunțată (mai mult roșiatic) și în toate detaliile mai dură. Notele false au pe suprafața lor 160 de linii transversale de culoarea galben brună, pe când notele veritabile au 280 de linii transversale. Liniile transversale în formă ondulată de pe suprafața prefeței în partea de jos se finesc deviind la dreapta, pe când acestea pe notele veritabile deviază având direcțiunea la stânga. Detaliile de pe partea adversă sunt: puțin șterse. Indicațiunea valoriei „10” pe partea adversă este prea apropiată de medalionul cu stema. Falșificatele stabilite până acuma poartă înaintea numărului litera „T” și data anului 1922.

Parlamentul a votat legea următoare:

Art. 1. — *Jocul de cărți precum și jocurile de noroc* sunt interzise în cluburile, hotelurile, cazinourile, cârciumile, restaurantele, cofetăriile, sălile de reuniune sau orice altă sală publică aflătoare în stațiunile balneare sau climaterice.

Art. 2. — Proprietarul întreprinderii care va fi organizat sau tolerat asemenea jocuri, va fi pedepsit cu amendă până la 50.000 lei și în caz de recidivă cu închisoare până la o lună și cu închiderea localului.

Art. 3. — Persoanele cari vor lua parte la asemenea jocuri vor fi pedepsite cu o amendă până la 25.000 lei în caz de recidivă cu închisoare până la 15 zile.

Se aprobă prelungirea pe șase luni supușilor Persieni aflați în țară după anul 1916 ce se ocupă cu comerțul și au firme înscrise la Tribunal.

În consecință atunci când se va cere prelungirea termenului de ședere în țară unor astfel de streini să se înainteze și un certificat constatator că numții au firme înscrise. *Min. Int. No. 13280 S. din 17. III. a. c.*

BULETIN DE URMĂRIRI

URMĂRIȚI

Nicolae Filip Munteanu și Vasile Tomescu bandiți evadați din penitenciarul Târgoviște în noaptea de 21—22 Aprilie 1925, împreună cu *santinela dela post*. Semnalmentele lui *Nicolae Filip Munteanu*: născut în comuna Horezu-Vâlcea, 25 ani, fruntea mare, nasul drept, gura mică, ochii caprii, părul castaniu, dinții de sus îmbrăcați în aur, piciorul drept bolnav în urma unei operații din cauza împușcării. Semnalmentele lui *Vasile Tomescu*: născut în comuna Vulcana jud. Dâmbovița, 31 ani, statura înaltă, părul și sprâncenele castanii, ochii caprii, nasul, gura potrivite, îmbrăcat în palton imblănit, guler blană albă, ghete galbene, și pantaloni de postav.

Parchetul Tribunalului Târgoviște No. 29990—925.

Roman Ioan Crăciun, din comuna Dișești jud. Maramureș care în ziua de 9 Martie 1925 a junghiat pe *Roman Gh. Ceplac* din acea comună. Semnalmente: 24 ani, înalt, părul, ochii negrii, nasul rotund, puțin buzat, fiul lui *Petre alui Crăciun* și al *Mariei*, îmbrăcat cu manta de postav, pe cap căciulă, cioareci albi, încălțat cu opinci.

Comp. Jand. Făgăraș, No. 2171.

Marin Nogoreanu, născut în com. Bradid jud. Dolj fost pl. major. Semnalmente: 35 ani, fața roșcovană, statura mijlocie, nasul potrivit, gura potrivită. Este condamnat la 3 ani închisoare.

Parch. Trib. Vaslui No. 76.

Farkas Pavel, din comuna Apátfalva (Ungaria). Semnalmente: 21 ani, înalt, gros, sprâncenele castanii, ochii căprii, mustața nu are; îmbrăcat civil. E condamnat la trei luni închisoare pentru trecerea frontierei.

Reg. 8 Jand. Brașov No. 793.

Singer Oscar, condamnat pentru spionaj 5 ani închisoare. Semnalmente: statura mijlocie, părul, sprâncenele, mustața castanii, fața blondă, barba rade, cu cioc deasupra frunții, puțin chel, de 26-30 ani, îmbrăcat în haine și vestă verde închisă, cu vergi albe, căsătorit, are un copil. Domiciliat în Suceva, Bucovina. A fost plutonier găsit, la Regimentul 27 Infanterie Bacău.

Moise Aron condamnat pentru dezertare la inamic 15 ani muncă silnică. Semnalmentele: părul, sprâncenele castanii, barba rade, ochii caprii, la mâna stângă o cicatrice din războiu, îmbrăcat cu căciulă brumărie, haine și vestă neagră, guler de blană brumărie, pantaloni vărğați, ghete negre, domiciliat în Focșani.

Tomesie Gheorghe, condamnat 2 ani pentru dezertare în țară streină. Semnalmentele: statura înaltă, fața rotundă, mustața castanie, ochii verzi, părul, sprâncenele castanii, gura și nasul potrivite, vorbește rău românește, haine grii, guler moale, cravată roșie, pantaloni negri, pe cap pălărie neagră, ghete negre, căsătorit fără copii, de meserie tinichigiu.

Dir. Pol. și Sig. Gen. București No. 20466.

EVADAȚI

Nicolae Negrescu, Dumitru Negrescu, Nicolae Gorian și Dumitru Simion a Gafitei, cari în noaptea de 23—24 Aprilie 1925, au evadat din arestul Piatra. Semnalmentele: *Nicolae Negrescu*, născut în comuna Filioarea satul Agapia jud. Neamț, de 27 ani, talia 172 cm. fruntea mare, nasul ascuțit, gura potrivită, fața smează, ochii caprii, părul castaniu, cicatrice mică la sprâncenele umărului obrazului stâng. *Dumitru Negrescu*, născut aceeași comună talia 170 cm., etatea 17 ani, fruntea nasul și gura potrivite, fața roșcovană, ochii negrii, părul și sprân-

cenele negre, cicatrice de împușcătură la piciorul stâng. *Nicolae Gorian*, născut în aceeași comună, de 21 ani, talia 155 cm., fruntea mică, nasul mare, gura potrivită fața smează, ochii albaștri tulburi, părul și sprâncenele negre, semne particulare: pe față partea dreaptă 2 pete. *Dumitru Simion*, născut în comuna Hangu satul Rapceni, jud. Neamț, 30 ani, talia 162. fruntea mare, nasul și gura potrivite, fața smează, ochii caprii și sprâncenele castanii,

Numiți sunt condamnați: primul la 8 ani recluziune, al doilea la 3 ani și 4 luni corecțional, al treilea la 3 ani corecție și al patrulea la 5 ani corecțional.

Parch. Trib. Deva No. 17 P. 56—925.

Stereate Odobescu zis al *Tiuchi*, cu domiciliu în comuna Gârbova jud. Ialomița. Semnalmentele: 28 ani, plugar, părul și sprâncenele castanii, fruntea dreaptă, ochii căprii, nasul drept, gura mică, fața smează, statura înaltă, îmbrăcat în pantaloni gris închis, haine gris, pălărie neagră, o inflamație la urechea stângă. *Dumitru Dobra Preda*, țigan din București, geambaș, str. Crivineanu. Semnalmentele 23 ani, statura 173 cm., mustața rade, părul sprâncenele și ochii negri, fruntea și nasul drept, gura potrivită, cicatrice la mâna stângă și o rană provenită din tăetură, îmbrăcat în haine civile negre și în cap cu șapcă, evadați din arestul Vlașca.

Parch. Trib. Deva No. 17 P. 57—925.

Tacleso Stancoff, Stamboloff Vasileff și Verban Gurgoff-Dincof, supuși bulgari, cari în ziua de 27 Aprilie 1925, au evadat de sub paza sentinelor dela arestul preventiv Mehediți. Numiții au fost arestați în baza ordinului Ministerului Justiției Judiciare No. 7047 din 28 Ianuarie 1925, și sunt urmăriți de autoritățile Bulgare pentru faptul de tâlhărie. Semnalmentele: *Tacleso și Stamboloff Vasileff*, 22 ani, talia 169 cm., părul și sprâncenele castanii, fața smează, barba rade, ochii caprii, *Verban Gurgoff Dincoff*: 24 ani, părul negru, ochii negrii și barba rade.

Parch. Trib. Deva No. 17 P. 58—925.

Spiridon Petru, din comuna Odobești, jud. Iași, care în ziua de 3 Mai a dispărut dela munca din echipa de arestați. Semnalmente: statura mijlocie, de meserie cismaș, fața smează, ochii caprii, părul castaniu, tatuaje pe brațul stâng o cruce și C. 1919.

Parch. Trib. Deva No. 17 P. 64—925.

Ioan Iordache, (Badiu) din comuna Fundeni, jud. Tecuci, evadat din arestul central din Galați, în ziua de 3 Mai a. c. Semnalmente: 24 ani, talia 1'64 cm., fruntea mică, nasul gros, fața smează, ochii caprii, părul și sprâncenele negre, degetul dela mâna dreaptă lipsește.

Parch. Trib. Deva No. 17 P. 65—925.

Pop Irma, servitoare din comuna Sava, jud. Cojocna Semnalmente: 23 ani, talia 1'65 cm., fața lungăreață, părul și sprâncenele blonde, ochii caprii, Numita în ziua 9 Mai a. c. a evadat dela clinica genecologică din Cluj unde a fost internată ca bolnavă.

Parch. Trib. Deva No. 17 P. 66—925.

Alexandru Grumbraun zis *Valaschir* comunist strein evadat dela Cons. de Răsb. al Corp. 2. A. Semnalmente: 25-26 ani, statura potrivită, fața blondă, mustața și barba rade, poartă ochelari, vorbește puțin românește. Se va înainta sub pază sigură Dir. Pol. și Sig. Gen. București.

Comand. Corp. Jand. No. 14326—925.

Patrena Vladmir zis *Badabura*, evadat de sub escorta care îl ducea dela închisoarea Ismail la judecătoria Belgrad. Semnalmentele: român, născut în comuna Tiraspol-Rusia, ultimul domiciliu Chișinău, str. Vasile Lupu No. 47, de profesiune comerciant, de 29 ani, talia 167, fruntea potrivită, nasul drept, gura potrivită, ochii albaștri,

părul și sprâncenele castanii, barba și mustața rade, fost deținut pentru faptul de furt prin fracție.

Parch. Trib. Deva No. 17 P. 44—925.

Nicolae Micu Laza, Semnalmente: 32 ani, părul și sprâncenele negre, ochii mari, nasul mare și ascuțit, gura potrivită, fața brună, semne particulare: privirea încrucișată, fiind condamnat la 5 ani muncă silnică, evadat din închisoarea Trib. Vlașca.

Parch. Trib. Deva No. 17 P. 48—926.

Francisc Berecki, condamnat la muncă silnică pentru diferite spargerii. Semnalmente: 29 ani, statura 167 cm. fruntea mică, părul și sprâncenele brune, fața ovală îmbrăcat în haine vinete cu chipiu de sport, evadat în 9 Aprilie 1925 de sub paza din curtea închisoarei.

Parch. Trib. Deva No. 17 P. 49—925.

Teodor Budean, din comuna Scărișoara, condamnat la 10 luni reclusiune pentru furt, evadat dela munca penală în 27 Martie 1925. Semnalmente: 32 ani, talia 165 cm., fața rotundă, ochii caprui, gura potrivită.

Parch. Trib. Deva No. 17 P. 50—925.

Voina Ioan, care în noaptea de 10 Aprilie, a evadat din închisoarea Lușoj. Semnalmente: 20 ani, părul castaniu, vorbește ungurește și românește, îmbrăcat în haine ca comisar de Poliție.

Parch. Trib. Deva No. 17 P. 51—925.

Olteanu Alexandru, Maghiar Nicolae și Bodor Ștefan, evadați din închisoarea Parchetului Mercurea-Ciuc, în ziua de 22 Aprilie 1925. Semnalmente: *Olteanu Alexandru*, născut și domiciliat în comuna Jernei-mari, jud. Mureș-Turda, 26 ani, fața lungăreață și roșcovană, ochii căprui, părul și sprâncenele castanii, semne particulare: 2 alunele pe partea stângă a gâtului. *Maghiar Nicolae* 52 ani, domiciliat în comuna Voslab, talia 158 cm., nasul și gura normale, fața ovală și roșcovană, ochii albaștri, și părul castaniu. *Bodor Ștefan*, născut și domiciliat în comuna Lunca de sus, de 27 ani, talia 162 cm., nasul și gura potrivite fața lungăreață, ochii verzi, părul și sprâncenele castanii.

Parch. Trib. Deva No. 17 P. 54—925.

Teodor Pasca Budian din comuna Cireașa, în ziua de 28 Martie 1925, a evadat din închisoarea parchetului Turda. Semnalmente: de 32 ani, talia 165, fața rotundă, ochii căprui, nasul, gura potrivite, părul negru. Lucrează la întreprinderi de exploatare de păduri ca muncitor.

Regimentul 9 jandarmi No. 6363—925.

Raduly Dionisie, inculpat pentru crima de asasinat și care a evadat din închisoarea Trib. Odorheiu. Semnalmente: 21 ani, un ochiu și uitat crunt, gura potrivită, buzele cam groase, nasul potrivit, capul rotund, părul negru, mustața neagră tunsă.

Parch. Trib. Odorheiu No. 69/925.

David Calmanovici, prin sentința Corecțională No. 306 a fost achitat. Incetați urmărirea. Parchetului Tribunal Galați.

Alexandru Georci, fiul lui Veronica Georci și Cațița, născut în comuna Arduș județul Satu-mare, ultimul domiciliu în comuna Viile Sătmărilor, țigăncă. Semnalmente: talia 1'61 cm., fruntea nasul și gura proporționale, ochii și sprâncenele negre, îmbrăcat în pantaloni negri, caput negru, în picioare cu cisme.

Pintea Farcaș, din comuna Sautan, ultimul domiciliu Gransa, jud. Satu-mare. Semnalmente: 30 ani, țigăncă, reformat, necăsătorit fața ovală, ochii, părul și sprâncenele negre, orb de ochiul stâng, îmbrăcat în haine negrii. Numiți sunt condamnați la câte 4 ani muncă silnică, evadați în ziua de 13—14 Mai a. c. din închisoarea Tribunalului Turda.

Reg. 9 Jand. No. 92273—923.

Stela Todorescu zis Leva, din Jud. Ialomița care a evadat din arestul Vlașca. Semnalmente: 28 ani, părul și sprâncenele castanii, fruntea dreaptă, ochii căprui, nasul drept, gura mică, barba rade, diții buni, obrazul oval,

fața smeadă, statura înaltă, îmbrăcămintea: pantaloni grii, bocanci, haina gri, pălăria neagră.

Dumitru Dobre țigăncă geambaș din București, care a evadat din arestul Vlașca, Semnalmente: 23 ani, statura 1'73 musteața rade, părul, sprâncenele și ochii negrii, fruntea dreaptă, gura potrivită, barba rade, dinții buni, obrazul oval, fața oacheșe, o cicatrice la mână stângă și o rană provenită din tăieturii, îmbrăcat în haine civile negre cu șapcă pe cap și cu ghete.

Parch. Trib. Giurgiu No. 3135.

Dresman Zevedei, din comuna Vințul-de-jos, județul Alba-inferioară cu ultimul domiciliu în comuna Lupeni jud. Hunedoara, fiul lui Alexandru Dresman și al Rafilei, de 26 ani, miner, talia 158, fața rotundă, părul negru, fruntea normală, ochii caprui, nasul și gura normale, îmbrăcat în haine sure și pălărie neagră, care a evadat din închisoarea Trib. Deva.

Trib. Deva No. 9—925.

DISPĂRUȚI

Râpa Nicolae zis Fusoaca, originar din comuna Șura-Mare jud. Sibiu, a săvârșit mai multe furturi prin spargere. Găsindu-se la locuința sa efecte și obiecte casnice de mare valoare, dispărut. Semnalmente: țigăncă, etate 40—42 ani, talia înaltă, părul negru, sprâncenele negre mari cerăite, mustața neagră tunsă, chel pe cap, îmbrăcat în uniforma de negustor de vite cu haină de piele cafenie. Umblă mai mult prin târguri negustorind. Compania Jandarmi Siciu No. 2004—925.

Szabó Sándor fiul lui Szabó János din comuna Al-mășeni Județul Ciuc. Semnalmente: etatea 6 ani, talia în creștere, fața rotundă, ochii albaștri, părul, sprâncenele castanii, nasul gura potrivite, cu căciulă neagră în cap, veston negru, pantaloni suri de lână, încălțat cu bocanci negri, deasupra îmbrăcăminții are o rochiță roșie. Numitul a dispărut dela domiciliul părinților afirmative a plecat din gara Filiași direcția București.

Postul Jand. Sănmartin No. 139.

Toma Schneider, dispărut din comuna Slimnic în 9 Aprilie 1925. Semnalmente: născut la 11 Sept. 1898 în comuna Slimnic jud. Sibiu, ev. luth. 166 cm. fruntea potrivită, sprâncenele blonde, ochii vineți, nasul potrivit, buza de sus a gurei e crepată, bărbia rotundă, părul blond, fața ovală, tenul alb.

Nu știe scrie și ceti și are minte slabă.

Primăria comunei Slimnic.

Vulcu Galini, din com. Perechi-Rece jud. Făgăraș. Semnalmente: 17 ani talia mijlocie, părul castaniu, sprâncenele blonde, ochi albaștri, nasul, gura potrivite, în partea dreaptă din sus are un dinte de aur. Numita în ziua 21 Martie 1925 a dispărut dela domiciliul părinților.

INCETĂRI DE URMĂRIRI

Parch. Trib. Sigișoara, cere sistarea urmării individului Francisc Bereczki fiind prins.

Müller Andrei, încetare de urmărire fiind prins.

Comp. Jand. Brașov No. 424.

Moța Aron, încetare de urmărire fiind prins

Postul Jand. Beriu No. 185—925.

Suba Alexandru, încetare de urmărire fiind prins.

Reg. 9 Jand.

CONTRA VENIENȚI

Danielides C. Ulise, comerciant, născut la Viena în anul 1880. Localitatea unde a declarat că se mută București, *Crilacovschi I. Mihail*, bucătar, născut în rusia în 1873. Localitatea unde a declarat că se mută Chișinău.

Otlăcan P. Petru, născut în Ungaria în 1899. Localitatea unde a declarat că se mută Oradia-Mare.

Subpref. jud. Turda Arieș No. 2351—924.

LUCRURI MICI DIN LUMEA MARE

INCHISORILE SUBTERANE

Unii scriitori moderni au tăgăduit existența temnițelor subpământene, dar părerile lor sunt contrazise de mărturia textelor vechi și mai bine încă de examinarea fortărețelor feudale, cari n'au fost cu desăvârșire ruinate. Se pare însă, că uzul acestor temnițe rezervate celor osândiți la moarte n'a fost așa de general după cum s'a crezut și adeseori s'au luat drept temnițe subterane, pivnițe și magazii subpământene.

Temnițele acestea aveau diferite dispozițiuni. Unele erau niște camere boltite în cari se intra printr'o deschizătură a bolții, închisă cu un chepeng. Altele constau dintr'un puț adânc făcut într'un masiv de zidărie. Altele ca acele dela Bastilia, aveau forma unei pânii cu gura în sus, așa că nenorocitul închis în ele nu putea sta în picioare.

Castelele feudale nu erau singurele prevăzute cu temnițe subterane. Unele mânăstiri aveau așa zisele *in pace*, o prescurtare a formulei *vada in pace* (Du-te în pace!) care se recita, când un nenorocit era închis în ele.

RAIUL DELICVENȚILOR.

Dăunăzi a avut loc o conferință a judecătorilor americani, cari s'au ocupat cu creșterea îngrijitoare a delicvenților în Statele-Unite. Judecătorul Talley a făcut răspunzător, în mod direct și indirect, pe judecători de creșterea criminalității: 1. se dau pedepse prea ușoare; 2 se grațiază prea mulți delicvenți și 3 închisorile sunt prea confortabile și criminalii trăesc prea bine în închisori, fac sport, asistă la concerte și spectacole de teatru și muncesc prea puțin. În consecința statul dă un fel de premiu bandiților și criminalilor. Rezultatele sunt vădite: un transport de bani pe străzile New-Yorkului a devenit o primedie.

Conferința judecătorilor a adoptat aceste argumente și a hotărât ca verdictele să fie mai aspre.

HOȚ URMĂRIT ȘI PENTRU FURTUL UNEI SĂRUTĂRI

Poliția engleză a arestat un spărgător vinovat nu numai de a fi luat bunul altuia, ci de a fi furat și o sărutare tinerei fete pe ale cărei bijuterii pusese mâna.

Când fata văzu această apariție suspectă, ea voi să strige în ajutor, atunci hoțul o amenință, că-i va zbura creierii, dacă nu tace. Îngrozită, ea se supuse.

A voit el oare s'o răsplătească pentru tăcerea ei, să o asigure de purtarea-i cuminte sau numai să-i joace o farsă? Cine poate talmăci gândurile subtile ale unui hoț? În tot cazul, după ce i-a luat lucrurile hoțul i-a urat noapte bună și a sărutat-o. Ironia era din cale afară de mare!

În tot cazul rău-făcătorul a fost prins și urmărit nu numai pentru furt, ci și pentru că și-a sărutat victima fără voia acesteia.

O CONTRABANDĂ INGENIOASĂ

Autoritățile vamale din Jugoslavia au descoperit acum în urmă o importanță contrabandă de mătase și dautele, organizată în mod nu să poate mai ingenios.

Marfa de contrabandă era vărâtă în interiorul păreților mai multor cascade de bani aduse din streinăătate.

În urma unui denunț, tâbliile pereților acestor lăzi de fier au fost desprinse și, în loc de cenușe, s'a găsit marfa prohibită la import.

BANDIȚI AMERICANI

O asociație de onorabili și distinși bandiți din Statele-Unite aflând acum câte-va luni că într'o anumită zi, la o oră anumită, un tren trebuia să transporte 4 milioane dolari, a întrebuițat următorul procedeu pentru a pune mâna pe bani:

În faptul zilei, în clipa când trenul trecea printr'o pădure, un complice aflător în tren, trage cordonul de alarmă. Trenul se oprește. Într'o clipită fochistul, mecanicul, conducătorul, supraveghetorii, sunt incurajați de bandiții prevăzuți cu măști ocrotoare și cari impușcă pe ceilalți cu gaze asfixiante. La fel sunt tratați și călătorii cari deschid ușile ori ferestrele, pentru a vedea ce se petrece.

Cele patru milioane de dolari sunt luate, și duse la un avion, care așteaptă pe o câmpie din apropiere și e gata de pornire.

Avionul își ia zborul și curând se ridică o frontieră între poliție și hoți.

PENSIE ALIMENTARĂ ORI... ÎNCHISOARE

În Parlamentul din Viena s'a depus un proiect de lege, care fixează sancțiuni penale contra acelor cari nu-și îndeplinesc obligațiunile în ce privește servirea pensiei alimentare.

Astfel, bărbatul divorțat care, la un moment dat, va refuza să mai plătească fostei sale soții suma necesară întreținerii copiilor, va fi nu numai condamnat la achitarea vărsămintelor întârziate, dar și la închisoare corecțională.

De pedeapsa închisorii sunt pasibili și aceia cari, într'un fel sau altul, se vor fi făcut vinovați de complicitate la acțiunea aceasta de frustrare a văduvei și copiilor. Prin complicitate caracterizată se înțelege în primul loc declarația falsă a patronului sau directorului, în scopul de a scăpa de poprire leaful celui urmărit.

Complice va fi scotit și debitorul soțului urmărit, care nu va declara suma ce-i datorște acestuia din urmă.

O ÎNCHISOARE DE ÎNCHIRIAT.

Arestul preventiv din Neukalen (Mecklenburg, Germania), stă gol de trei ani, de oarece în tot acest interval nu s'a înregistrat nici un delict, care să necesiteze o arestare.

În consecință, municipalitatea a decis să închirieze localul sau chiar să-l vândă.

„AVIZ SPĂRGĂTORILOR“

La stațiunea funicularului din Montmartre (Paris) se poate vedea lipit la un loc bun, după niște geamuri, un afiș scris de mână, dar „oficial”. El e conceput în chipul următor:

„Avis pungașilor.

Informăm pe pungași că noi nu lăsăm seara în stațiile funicularului nici bani, nici obiecte de valoare. Așa că e inutil să pătrundă în aceste stațiuni.

Rugăm să se comunice aceasta corporației, pentru a evita deranj și pierdere de timp.”

Cu toate că această invitație către domnii hoți poate părea ridicolă, ea e totuși destul de inteligentă.

Într'adevăr, e de așteptat că adepții șterpelitelui, ast-fel preveniți, nu-și vor mai pierde timpul cu spargeri zădărnice. Așa că tactica aceasta a administrației e cu tâlc, căci ea-i va evita reparațiile materiale costisitoare și obligatorii — cari trebuie să urmeze totdeauna spargerilor săvârșite de „profesioniști” perfecți.

CLEPTOMNALE JAPONENZE.

În Japonia există un fel de hoțe cari aduc cu kleptomanele noastre: ele se numesc „maubiki” și întocmai ca semenele lor din Europa, operează de preferință prin marile magazine.

Aceste maubiki sunt niște ființe ciudate. Arareori fac parte dintre cei desmoșteniți de soartă și s'a întâmplat multor savanți, mari negustori, funcționari de vază, să descopere că nevasta lor era o „maubiki”.

Așa dar, femeile acestea nu sunt impinse de nevoie, cazul lor e de domeniul patologiei și proprietarii marilor magazine au interpretat chiar în felul acesta slăbiciunea de care suferă maubiki. Unele din aceste hoțe, incorijibile sunt cunoscute de personalul marilor magazine, între care se găesc și detectivi discreți. Dacă una din aceste hoțe distinse comite un furtișag, poliștului și-l notează în taină după ce e înștiințat de vreun vânzător, care stă la pândă. Fără s'o bănuiască, ciudata clientă e urmărită ori unde merge, toate „cumpărăturile” ei sunt notate cu grije și la sfârșitul lunii, firma japoneză trimite soțului factura însoțită de cuvintele: „Cumpărate de soția d-voastră fără notificare”.

CIUDAT PROCES!

Un pușcăriaș cu numele de Yuco Perovitch, care își face osânda în închisoarea din Leavonworth (Statul nordamerican Kansas), a intentat guvernului Statelor-Unite un proces, care e de sigur unul din cele mai ciudate ce se cunosc până acum

Perovitch a fost condamnat la moarte în anul 1815, la Alaska, pentru omor și anume la moarte prin ștreang, dar guvernul l'a grațiat, transformând osânda în închisoare pe viață.

Pușcăriașul cere acum liberarea sa pe motivul că prima condamnare la moarte a fost schimbată fără să fi fost consultat și fără să-și fi dat consimțământul măcar mai târziu.

UN SERGENT DE STRADĂ TENOR.

La „Olympia”, cunoscutul music-hall din Paris, a debutat deunăzi sergentul de stradă Vors, „prin autorizația specială a d-lui prefect al poliției”, cum spunea programul. El a cântat din „Tosca” și „Pagliacci” cu o voce plăcută și a obținut un mere succes. Publicul nu l'a aplaudat mai puțin călduros decât camarazii săi de serviciu care popu-lau sala.

Cântărețul Nuibo, dela Opera din Paris îi dădea de trei ani, în mod gratis, lecții de canto și gardistul-tenor și-a constituit cu multă răbdare un repertoriu, de oarece visează să ajungă la un teatru mare, „Olympia” nefiind în ochii săi decât o etapă în cariera sa artistică.

Până când însă vocea sa îi va asigura triumfurile scenei. Vors continuă să înlesnească circulația pe stradă și să vegheze la menținerea ordinii Prudent și înțelept, el își păstrează funcția modestă până în momentul când se va putea consacra exclusiv numai teatrului. În ziua în care el va debuta la Opera-Comică din Paris, prefectul „său” i-a făgăduit că va veni să-l aplaude.

Clement Vautel amintește cu acest prilej, în „Le Journal” de începuturile umile ale altor artiști celebri. Astfel, Faure a fost sufler de orgă la Notre-Dame, Viltaret, ucenic la o fabrică de bere, Poulter lucrător do-gar, Sellier băiat de serviciu la un cârciumar, Renard muncitor agricol. Însfârșit, dintre marii artiști lirici francezi în viață, tenorul Verdier a fost fierar, iar baritonul Duolos chelner într'o cafeana.